

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Διεύθυνση ΣΤ - Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων

ΓΔ(SANCO) 2013-6635 - MR ΤΕΛΙΚΟ

ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ
ΑΠΟ ΤΙΣ 5 ΕΩΣ ΤΙΣ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 2013
ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΤΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Με βάση τις πληροφορίες που παρέχει η Αρμόδια αρχή, διορθώθηκαν τυχόν πραγματολογικά σφάλματα που περιέχονταν στο σχέδιο έκθεσης.

Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό.

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση περιγράφει το αποτέλεσμα μιας αποστολής ελέγχου που διενήργησε το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (ΓΤΚΘ) στην Κύπρο από τις 5 έως τις 12 Μαρτίου 2013, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 για τους επίσημους ελέγχους ζωοτροφών και τροφίμων και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.

Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση των ελέγχων για τα φυτοφάρμακα και η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις του προηγούμενου ελέγχου, DG(SANCO)/2004- 7330 για τους ελέγχους για τα φυτοφάρμακα, που αφορούσαν τους ελέγχους των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων και, ειδικότερα, τη σύσταση 2004-7330-2, σχετικά με την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Οι στόχοι του ελέγχου εκπληρώθηκαν.

Έχει δημιουργηθεί ένα σύστημα για την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που τηρεί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ. Διεξάγονται ολοκληρωμένες επιθεωρήσεις τόσο στο επίπεδο των διανομέων φυτοφαρμάκων όσο και των καλλιεργητών όσον αφορά τις κύριες πτυχές που σχετίζονται με την κατάλληλη πώληση, αποθήκευση και χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ωστόσο, ο χαμηλός αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται για τον έλεγχο ποιότητας των φυτοφαρμάκων, το περιορισμένο αναλυτικό πεδίο των αναλύσεων σκευασμάτων και οι περιορισμένες επιθεωρήσεις των καλλιεργητών θεωρείται ότι δεν επιτρέπουν την ταυτοποίηση των παράνομων ή παραποιημένων φυτοφαρμάκων. Επιπλέον, ο περιορισμένος αριθμός των επιθεωρήσεων στο επίπεδο των καλλιεργητών δεν παρέχει τα κατάλληλα εχέγγυα ότι χρησιμοποιούνται μόνο εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σύμφωνα με τους επιτρεπόμενους όρους που καθορίζονται στη σήμανση.

Στην έκθεση διατυπώνονται ορισμένες συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές (ΑΑ) με σκοπό την αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν και τη βελτίωση των ισχυόντων μέτρων ελέγχου.

Πίνακας περιεχομένων

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
2	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	1
3	ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	2
3.1	ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ.....	2
3.2	ΠΡΟΤΥΠΑ	2
4	ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	3
4.1	ΣΕΙΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ	3
4.2	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	4
5	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	4
5.1	ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	4
5.2	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ.....	5
5.2.1	<i>ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</i>	<i>5</i>
5.2.2	<i>ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ</i>	<i>6</i>
5.2.3	<i>ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....</i>	<i>8</i>
5.2.4	<i>ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....</i>	<i>9</i>
5.2.5	<i>ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ</i>	<i>15</i>
5.2.6	<i>ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ.....</i>	<i>19</i>
5.2.7	<i>ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ</i>	<i>22</i>
5.2.8	<i>ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ</i>	<i>23</i>
5.2.9	<i>ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</i>	<i>24</i>
5.2.10	<i>ΜΕΤΡΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ</i>	<i>25</i>
6	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	26
7	ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ	26
8	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	26

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ

Συντομογραφία	Ερμηνεία
ΑΑ	Αρμόδια(-ες) αρχή(-ές)
ΚΑΑ	Κεντρική(-ές) αρμόδια(-ες) αρχή(-ές)
CIPAC	Διεθνές Συμβούλιο Συνεργασίας για την Ανάλυση Φυτοφαρμάκων
ΚΟΠΠ	Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας
ΤΓ	Τμήμα Γεωργίας
ΤΠ	Τμήμα Περιβάλλοντος
ΓΔ (SANCO)	Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών
ΤΙΥΥΔΥ	Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΑ ΕΕ	Εργαστήριο Αναφοράς Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΓΤΚΘ	Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων
GAP	Ορθή γεωργική πρακτική
GC	Αεριοχρωματογράφος
GC-ECD	Αεριοχρωματογράφος συζευγμένος με ανιχνευτή σύλληψης ηλεκτρονίων
GC-FPD	Αεριοχρωματογράφος συζευγμένος με φωτομετρικό ανιχνευτή φλόγας
GC-MS	Αεριοχρωματογράφος - φασματόμετρο μάζας
GC-NPD	Αεριοχρωματογράφος συζευγμένος με ανιχνευτή αζώτου-φωσφόρου
GLC-FID	Αεριοχρωματογράφος συζευγμένος με ανιχνευτή ιοντισμού φλόγας
HPLC-UV	Υγρή χρωματογραφία υψηλής απόδοσης με υπεριώδη ακτινοβολία (HPLC-UV)
IPM	Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία
LC-MS/MS	Υγροχρωματογράφος συζευγμένος με δίδυμο φασματόμετρο μαζών
CRU	Όριο ποσοτικοποίησης
ΥΓΦΠΠ	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
ΥΥ	Υπουργείο Υγείας
ΑΟΥ	Ανώτατο όριο υπολειμμάτων
ΠΥΜ	Πολυ-υπολειμματική μέθοδος
ΚΜ	Κράτος(-η) μέλος(-η)
ΕΣΔ	Εθνικό σχέδιο δράσης
ΕΕΑ	Εθνικό εργαστήριο αναφοράς
ΡΗΙ(s)	Χρονικό(-ά) διάστημα(-ήματα) πριν από τη συγκομιδή
ΦΠ	Φυτοπροστατευτικά προϊόντα
ΣΦΠΒ	Συμβούλιο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Βιοκτόνων

ΠΠΠΥΓΦ	Πρόγραμμα προληπτικής παρακολούθησης υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων
ΔΙ	Δοκιμή ικανότητας/δοκιμές ικανότητας
ΓΧΚ	Γενικό Χημείο του Κράτους
ΤΜΕ	Τυποποιημένη Μέθοδος Εργασίας
ΜΕΥ	Μέθοδοι ενιαίου υπολείμματος
ΤΧ	Τρίτη(-ες) Χώρα(-ες)

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αποστολή ελέγχου πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προβλεπόμενου προγράμματος του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (ΓΤΚΘ).

από τις 05 έως τις 12 Μαρτίου 2013. Η ελεγκτική ομάδα απαρτιζόταν από δύο επιθεωρητές του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων και έναν εμπειρογνώμονα από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η ομάδα του ΓΤΚΘ συνοδευόταν από εκπροσώπους της κεντρικής αρμόδιας αρχής καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Στις 5 Μαρτίου 2013 πραγματοποιήθηκε εναρκτήρια συνεδρίαση με την κεντρική αρμόδια αρχή, το Τμήμα Γεωργίας στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ). Στην εναρκτήρια συνεδρίαση συμμετείχαν επίσης εκπρόσωποι του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΤΙΥΥΔΥ) και του Γενικού Χημείου του Κράτους (ΓΧΚ) που υπάγονται στο Υπουργείο Υγείας (ΥΥ). Κατά τη συνεδρίαση αυτή, η ομάδα του ΓΤΚΘ επιβεβαίωσε τους στόχους και το πρόγραμμα των επισκέψεων ελέγχου και οι αρχές περιέγραψαν τα συστήματα ελέγχου.

2 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Οι **στόχοι** της αποστολής ελέγχου ήταν να αξιολογηθούν τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται για τα φυτοφάρμακα, ιδίως:

- η εφαρμογή των απαιτήσεων για την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των επίσημων ελέγχων στην εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και της οδηγίας 2009/128/ΕΚ·
- η εφαρμογή των απαιτήσεων για τους επίσημους ελέγχους σχετικά με τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε καλλιεργητές βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004·
- η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις της έκθεσης της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Καταναλωτών DG(SANCO)/2004-7330 για τους ελέγχους των φυτοφαρμάκων, που αφορούσε τους ελέγχους για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων και, ειδικότερα, τη σύσταση 2004-7330-2 σχετικά με την έγκριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Όσον αφορά το **πεδίο** της αποστολής, η αποστολή ελέγχου αξιολόγησε την απόδοση των αρμόδιων αρχών, όπως και τη διοργάνωση των ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών έγκρισης, των ελέγχων των χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής φυτοπροστατευτικών προϊόντων, των ελέγχων των καλλιεργητών και της συνέχειας που δόθηκε στη συγκεκριμένη σύσταση σχετικά με την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Προς επίτευξη των εν λόγω στόχων, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στις ακόλουθες τοποθεσίες:

Πίνακας 1: Επισκέψεις και συνεδριάσεις κατά την αποστολή

Επισκέψεις/συνεδριάσεις		Παρατηρήσεις
Αρμόδιες αρχές		
Κεντρική	1	ΤΓ, Κλάδος Ελέγχου Αγροχημικών

Επαρχιακές	2	Επαρχιακά γραφεία στη Λάρνακα και τη Λευκωσία
Εργαστήρια		
Δημόσιο	2	Εργαστήριο για υπολείμματα φυτοφαρμάκων και εργαστήριο σκευασμάτων στο Τμήμα Γεωργίας
Επιτόπιες επισκέψεις		
Έλεγχοι σε καλλιεργητές	2	Ένας καλλιεργητής λαχανικών στην περιφέρεια της Λάρνακας και ένας καλλιεργητής εσπεριδοειδών στην περιφέρεια της Λεμεσού
Έλεγχοι χονδρεμπόρων και εμπόρων λιανικής	2	Ένας χονδρέμπορος φυτοφαρμάκων στην περιφέρεια της Λάρνακας και ένας έμπορος λιανικής φυτοφαρμάκων στην περιφέρεια της Λεμεσού

3 ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ

3.1 ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η αποστολή ελέγχου πραγματοποιήθηκε με βάση τις γενικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας και ειδικότερα με βάση:

- το άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Οι ενωσιακές νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση αφορούν, κατά περίπτωση, την τελευταία τροποποιημένη τους έκδοση. Πλήρεις παραπομπές στις ενωσιακές πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση παρατίθενται στο παράρτημα 1.

3.2 ΠΡΟΤΥΠΑ

Στο παράρτημα 2 παρατίθεται κατάλογος με λεπτομέρειες σχετικά με τα ισχύοντα πρότυπα. Η παραπομπή σε ειδικές διατάξεις των εν λόγω κειμένων παρέχεται στην αρχή κάθε κεφαλαίου.

4 ΙΣΤΟΡΙΚΟ

4.1 ΣΕΙΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η παρούσα αποστολή ελέγχου πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο σειράς ελέγχων του ΓΤΚΘ στα κράτη μέλη της ΕΕ για ελέγχους των φυτοφαρμάκων. Πριν από την τρέχουσα σειρά αποστολών, το ΓΤΚΘ πραγματοποίησε τρεις σειρές ελέγχων στα κράτη μέλη που κάλυπταν ελέγχους της εμπορίας και της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων. Οι εκθέσεις γενικής επισκόπησης των προηγούμενων σειρών ελέγχου βρίσκονται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ (SANCO):

http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/index_en.htm

Κατά την προηγούμενη σειρά αποστολών ελέγχου οι ομάδες του ΓΚΤΘ διαπίστωσαν ότι τα συστήματα ελέγχου διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Το σύστημα ελέγχου των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων αναπτύχθηκε καλύτερα απ' ό,τι το σύστημα ελέγχου για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ωστόσο, συχνά εντοπίστηκαν ανεπάρκειες στον προγραμματισμό και τη διενέργεια των επιθεωρήσεων για τον έλεγχο της εμπορίας και της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η λειτουργία των εργαστηρίων ανάλυσης σκευασμάτων για τη δοκιμή φυτοπροστατευτικών προϊόντων θεωρήθηκε, γενικά, ικανοποιητική.

Ο προγραμματισμός των ελέγχων και η υποβολή εκθέσεων για τους ελέγχους των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης βελτιώθηκαν σημαντικά από την πρώτη σειρά αποστολών ελέγχου και μετά. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες ειδικά σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση των συστημάτων «αυτοελέγχου», το σημείο δειγματοληψίας και τη λήψη μέτρων επιβολής σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Οι κύριες ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στα εργαστήρια ανάλυσης υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων αφορούσαν την έλλειψη κατάλληλου εξοπλισμού και την εφαρμογή των διαδικασιών ποιοτικού ελέγχου.

Η αρμόδια αρχή (ΑΑ) του κράτους μέλους που υπόκειται σε έλεγχο περιγράφει περιληπτικά σε σχέδιο δράσης τον τρόπο με τον οποίο θα ληφθούν υπόψη οι συστάσεις. Το εν λόγω σχέδιο δράσης δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ (SANCO) μαζί με τις εκθέσεις.

Στο πλαίσιο της τελευταίας σειράς, το ΓΤΚΘ πραγματοποίησε, το 2009, αποστολή ελέγχου στην Κύπρο. Η έκθεση DG(SANCO)/2009-8143 του ελέγχου αυτού είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/food/fvo/ir_search_en.cfm.

Το 2009 η ειδική αποστολή ελέγχου στην Κύπρο επικεντρώθηκε κυρίως στους επίσημους ελέγχους όσον αφορά τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων. Τα κύρια συμπεράσματα της έκθεσης ελέγχου ήταν ότι δεν είχαν θεσπιστεί ολοκληρωμένα ετήσια προγράμματα δειγματοληψίας, η δειγματοληψία για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων ικανοποιούσε τις απαιτήσεις, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/63/ΕΚ της Επιτροπής, εκτελούνταν επίσημοι έλεγχοι με βάση τον κίνδυνο υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε φρούτα και λαχανικά κατά τις εισαγωγές από τρίτες χώρες (ΤΧ) και στην εγχώρια αγορά, το ΓΧΚ που ορίστηκε ως επίσημο καθώς και ως εθνικό εργαστήριο αναφοράς (ΕΕΑ) για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων τηρούσε την κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη μέθοδο επικύρωσης και τις διαδικασίες ελέγχου της ποιότητας, ενώ το πεδίο της διαπίστευσης κάλυπτε ένα ευρύ φάσμα παραμέτρων.

4.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Το ΓΤΚΘ δημοσίευσε τα χαρακτηριστικά της (προφίλ) Κύπρου, όπου περιγράφονται συνοπτικά τα συστήματα ελέγχου τροφίμων και ζωοτροφών, της υγείας των ζώων, της καλής μεταχείρισης των ζώων και της υγείας των φυτών και παρέχεται μια γενική εικόνα σχετικά την εξέλιξη της εφαρμογής των συστάσεων των προηγούμενων εκθέσεων αποστολών του ΓΤΚΘ. Τα χαρακτηριστικά χώρας βρίσκονται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/food/fvo/country_profiles_en.cfm

5 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5.1 ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Νομική βάση

Το άρθρο 291 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλα τα μέτρα εθνικού δικαίου που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης.

Διαπιστώσεις

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009

Ο κανονισμός ισχύει άμεσα. Σε εθνικό επίπεδο εκδόθηκε ένας νέος νόμος για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα στις 27 Οκτωβρίου 2011 που θέσπισε τους κανόνες εφαρμογής σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Ο νόμος αυτός ορίζει το νομικό πλαίσιο των επίσημων ελέγχων όσον αφορά την εμπορία και τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και εξουσιοδοτεί τους επιθεωρητές του ΤΓ να διενεργούν επίσημους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των διανομέων φυτοφαρμάκων και των καλλιεργητών. Επιπλέον, ο νόμος για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα ορίζει τις διαδικασίες και τις ενέργειες που πρέπει να αναλαμβάνονται για την εφαρμογή του, όπως είναι η επιβολή διοικητικών κυρώσεων και προστίμων σε περίπτωση παράβασης.

Οι κανονισμοί για τα τέλη σχετικά με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα του 2011 (που δημοσιεύτηκαν στις 4 Νοεμβρίου 2011) καθορίζουν τα τέλη που καταβάλλουν οι αιτούντες για την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Οι κανονισμοί για τις πωλήσεις, την παρασκευή και την αποθήκευση φυτοπροστατευτικών προϊόντων του 2003 ορίζει τις απαιτήσεις για την καταχώρηση των εγκαταστάσεων και την αδειοδότηση των πωλητών, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται για την καταχώρηση των εγκαταστάσεων και την αδειοδότηση των πωλητών. Οι εν λόγω κανονισμοί καθορίζουν επίσης τα τέλη καταχώρησης και αδειοδότησης.

Οδηγία 2009/128/ΕΚ

Οι εκπρόσωποι της ΚΑΑ ανέφεραν ότι η βεβαίωση μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο με τους κανονισμούς για τη βιώσιμη χρήση φυτοφαρμάκων του 2012 (δημοσιεύτηκαν την 1η Ιουνίου 2012).

Το διάταγμα για το εθνικό σχέδιο δράσης σχετικά με τα φυτοφάρμακα του 2013 (που δημοσιεύτηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2013) καθορίζει το εθνικό σχέδιο δράσης (ΕΣΔ) βάσει του άρθρου 4 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ. Το εν λόγω διάταγμα εγκρίθηκε από το ΥΓΦΠΠ. Το ΕΣΔ καλύπτει την περίοδο 2013 – 2017.

Συμπεράσματα

Έχει θεσπιστεί η εθνική νομοθεσία εντός του πεδίου του ελέγχου και η οδηγία 2009/128/ΕΚ μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο εντός των προθεσμιών που προβλέπονται σε αυτή.

5.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

5.2.1 Ορισμός αρμόδιων αρχών

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 75 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να ορίσουν την αρμόδια αρχή ή τις αρμόδιες αρχές που θα φέρουν εις πέρας τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον εν λόγω κανονισμό, και να ενημερώσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις λεπτομέρειες σχετικά με τις ΑΑ.

Το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 απαιτεί από τα κράτη μέλη να ορίσουν τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τους επίσημους ελέγχους.

Διαπιστώσεις

Το Συμβούλιο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Βιοκτόνων (ΣΦΠΒ) είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του νόμου για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Το ΣΦΠΒ διαδραματίζει επίσης τον κύριο ρόλο σχετικά με τη νέα νομοθεσία όσον αφορά την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των βιοκτόνων. Ο διευθυντής του ΤΓ, ο οποίος είναι ταυτόχρονα και ο πρόεδρος του ΣΦΠΒ, ανέλαβε την αρμοδιότητα για τη χορήγηση πιστοποιητικών έγκρισης, την αδειοδότηση εμπόρων λιανικής και πωλητών φυτοφαρμάκων, καθώς επίσης και για την ανάκληση των εγκρίσεων και αδειών για λογαριασμό του ΣΦΠΒ. Το ΣΦΠΒ είναι όργανο που διορίζεται από το υπουργικό συμβούλιο για περίοδο τριών ετών. Απαρτίζεται από τα εξής δέκα μέλη: τέσσερις εκπρόσωποι του ΤΓ, δύο εκπρόσωποι του ΥΥ (ένας από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες και ένας από το ΓΧΚ), έναν εκπρόσωπο από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έναν εκπρόσωπο από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ) και έναν εκπρόσωπο του Συμβουλίου Γεωπόνων που απασχολούνται στον δημόσιο τομέα.

Από την 1η Ιανουαρίου 2011 και μετά έγινε αναδιάρθρωση στο Τμήμα Γεωργίας στο ΥΓΦΠΠ. Κατά συνέπεια, οι δραστηριότητες ελέγχου και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, που υπάγονται αμφότερες στις αρμοδιότητες του ΤΓ, διαχωρίστηκαν και επί του παρόντος τις έχουν αναλάβει δύο διαφορετικά τμήματα που ανήκουν σε δύο διαφορετικές διευθύνσεις του ΤΓ. Ο Κλάδος Ελέγχου Αγροχημικών στον Τομέα Νομοθεσιών είναι υπεύθυνος για τους επίσημους ελέγχους σχετικά με την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ο κλάδος αυτός είναι επίσης αρμόδιος για την αξιολόγηση των αιτήσεων και τη σύνταξη των πιστοποιητικών με σκοπό την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Επιπλέον, ο Κλάδος Αγροχημικών ασχολείται με την

κατάρτιση νομοθεσίας στον τομέα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, τον σχεδιασμό και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων ελέγχου, την εποπτεία των επαρχιακών γραφείων, καθώς και την επικοινωνία με τις άλλες αρμόδιες αρχές, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων και το εργαστήριο σκευασμάτων του ΤΓ ανήκουν στον Κλάδο Εργαστηριακών Αναλύσεων του Τομέα Οριζόντιων Κλάδων. Το Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων διενεργεί ανάλυση των δειγμάτων που λαμβάνονται από καλλιεργητές στο πλαίσιο του προγράμματος προληπτικής παρακολούθησης των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων (ΠΗΠΥΓΦ) και, επιπλέον, ανάλυση των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε βιολογικά προϊόντα φυτικής προέλευσης (πριν από τη διάθεσή τους στην αγορά) και στις ζωοτροφές. Το εργαστήριο σκευασμάτων εκτελεί την ανάλυση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων με σκοπό τον έλεγχο της ποιότητας.

Σε επαρχιακό επίπεδο, υπάρχουν δύο γραφεία (ένα στη Λάρνακα και ένα στη Λεμεσό) των οποίων το προσωπικό συμμετέχει σε επίσημους ελέγχους σχετικά με την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των βιοκτόνων σε τέσσερις περιοχές (της Λάρνακας, της Αμμοχώστου, της Λεμεσού και της Πάφου). Οι επίσημοι έλεγχοι στην περιφέρεια της Λευκωσίας είναι αρμοδιότητα της ΚΑΑ. Το προσωπικό και των δύο επαρχιακών γραφείων υπάγεται στον Κλάδο Ελέγχου Αγροχημικών του ΤΓ, κάτι που τους επιτρέπει να έχουν άμεση επικοινωνία και συντονισμό με τα μέλη της κεντρικής υπηρεσίας.

Όσον αφορά τις ΑΑ που είναι υπεύθυνες για τους επίσημους ελέγχους για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων, δεν σημειώθηκαν αλλαγές μετά την τελευταία αποστολή του ΓΤΚΘ στην Κύπρο το 2009. Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τη δομή και την κατανομή των αρμοδιοτήτων είναι διαθέσιμες στο προφίλ της Κύπρου.

Συμπεράσματα

Οι ΑΑ είναι επικεφαλής των επίσημων ελέγχων σχετικά με την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και οι ευθύνες τους έχουν καθοριστεί με σαφήνεια, όπως απαιτείται από το άρθρο 75 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004.

5.2.2 Πόροι για τη διεξαγωγή των ελέγχων

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 75 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 επιβάλλει στα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν επαρκή αριθμό κατάλληλα ειδικευμένων και έμπειρων υπαλλήλων για να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι έχουν πρόσβαση σε επαρκή αριθμό κατάλληλα ειδικευμένων και έμπειρων υπαλλήλων· και ότι διαθέτουν κατάλληλα και ορθά συντηρούμενες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό. Το άρθρο 6 απαιτεί από τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν ότι οι υπάλληλοι λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση και ότι καταρτίζονται σε συνεχή βάση στους τομείς δεξιοτήτων τους.

Διαπιστώσεις

Σε κεντρικό επίπεδο (Κλάδος Ελέγχου Αγροχημικών του ΤΓ), δύο υπάλληλοι και ένας τεχνικός συμμετείχαν στην έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθώς και τον προγραμματισμό και τον συντονισμό των επίσημων ελέγχων σχετικά με την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Επιπλέον, είχαν επίσης την αρμοδιότητα για την έγκριση και τους επίσημους ελέγχους των βιοκτόνων. Ένα μέλος του προσωπικού σε κεντρικό επίπεδο έκανε επίσης επιθεωρήσεις σε εμπόρους λιανικής πώλησης φυτοφαρμάκων και σε καλλιεργητές στην περιφέρεια της Λευκωσίας.

Σε επαρχιακό επίπεδο, τέσσερις υπάλληλοι πραγματοποιούσαν επιθεωρήσεις σε διανομείς φυτοφαρμάκων και σε καλλιεργητές. Στο επαρχιακό γραφείο της Λάρνακας απασχολούνταν δύο επιθεωρητές. Και οι δύο συμμετείχαν σε επίσημους ελέγχους των βιοκτόνων. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς τους αφιέρωναν το 50 % του χρόνου τους σε θέματα σχετικά με τα φυτοφάρμακα. Στη Λεμεσό η κατάσταση ήταν παρόμοια· υπήρχαν δύο επιθεωρητές που δήλωσαν ότι κατανάλωναν το 70 % του χρόνου τους σε δραστηριότητες σχετικές με τα φυτοφάρμακα και το υπόλοιπο 30 % σε ελέγχους βιοκτόνων.

Και οι δύο υπάλληλοι στο κεντρικό επίπεδο διέθεταν πανεπιστημιακό πτυχίο στον τομέα της γεωργίας. Στις περιφέρειες, δύο από τα τέσσερα μέλη του προσωπικού διέθεταν προσόντα σχετικά με τις γεωργικές επιστήμες· ο ένας ήταν γεωπόνος και ο άλλος είχε αποφοιτήσει από γεωργική σχολή.

Λόγω πρακτικών δυσχερειών δεν εφαρμοζόταν ετήσιο πρόγραμμα κατάρτισης. Ωστόσο, όλοι οι επιθεωρητές τους οποίους συνάντησε η ομάδα ελέγχου, τόσο σε κεντρικό όσο και σε επαρχιακό επίπεδο, επιβεβαίωσαν ότι τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν κατά τη διάρκεια τακτικών επιθεωρήσεων, καθώς και θέματα σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας, συζητούνταν σε τακτικές συνεδριάσεις (κάθε δύο μήνες). Πρακτικά των συνεδριάσεων υποβλήθηκαν στην ομάδα ελέγχου ως αποδεικτικά στοιχεία. Σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις το προσωπικό σε κεντρικό επίπεδο έπρεπε να διαθέτει πτυχίο γεωπονίας. Για το προσωπικό στις περιφέρειες δεν ίσχυαν αντίστοιχες απαιτήσεις ως προς τα προσόντα τους. Όταν διορίστηκαν ως επιθεωρητές παρακολούθησαν μια αρχική εκπαίδευση, που, κατά τα λεγόμενα των ερωτηθέντων, αφορούσε νομικές πτυχές (ισχύουσα νομοθεσία στον τομέα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων), τις διαδικασίες για τη διεξαγωγή επίσημων ελέγχων και άλλα συναφή θέματα. Επίσης οι νεοπροσληφθέντες λάμβαναν πρακτική κατάρτιση, συμμετέχοντας στις επιθεωρήσεις ως παρατηρητές. Επιπλέον, κατά την πρώτη τους επιθεώρηση τα νεοδιορισθέντα μέλη του προσωπικού συνοδεύονταν από έμπειρο επιθεωρητή.

Συμπεράσματα

Το αρμόδιο προσωπικό για την έγκριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τη διενέργεια επίσημων ελέγχων όσον αφορά την εμπορία και τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων είναι κατάλληλα ειδικευμένο και έμπειρο σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 75 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004.

5.2.3 Αδειοδότηση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει ότι χορηγείται άδεια σε φυτοπροστατευτικό προϊόν μόνον όταν συμμορφώνεται με συγκεκριμένες απαιτήσεις. Το απαιτούμενο περιεχόμενο της άδειας προσδιορίζεται στο άρθρο 31. Το άρθρο 57 ορίζει ότι πρέπει να διατηρείται διαθέσιμο για το κοινό, σε ηλεκτρονική μορφή, επικαιροποιημένο μητρώο.

Τα άρθρα 40 - 42 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 προβλέπουν τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες για την αμοιβαία αναγνώριση αδειών μεταξύ κρατών μελών. Το άρθρο 53 του κανονισμού προβλέπει την αδειοδότηση φυτοπροστατευτικών προϊόντων για περιορισμένη και ελεγχόμενη χρήση σε επείγουσες καταστάσεις.

Διαπιστώσεις

Στο πλαίσιο του νόμου για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα το ΣΦΠΒ ανέλαβε την αρμοδιότητα έγκρισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η αρμοδιότητα αυτή ανατέθηκε στον διευθυντή του ΤΓ με εξαίρεση ορισμένες συγκεκριμένες και λεπτές περιπτώσεις στις οποίες απαιτούνταν πρόσθετοι περιορισμοί ή οι οποίες αφορούσαν ευαίσθητα θέματα.

Το 2004 το ΓΤΚΘ πραγματοποίησε αποστολή ελέγχου σχετικά με τους ελέγχους φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης στην Κύπρο. Την εποχή εκείνη ένα μέλος του συμβουλίου ελέγχου γεωργικών φαρμάκων ήταν εκπρόσωπος ενός ιδιωτικού οργανισμού. Για τον λόγο αυτό, έγινε η ακόλουθη σύσταση στην έκθεση DG (SANCO)/2004-7330:

«Οι αρμόδιες αρχές της Κύπρου πρέπει να προσδιορίσουν με σαφήνεια την αρμοδιότητα για τη χορήγηση εγκρίσεων σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα και να διασφαλίσουν ότι οι εγκρίσεις χορηγούνται καθώς και ότι τα ΑΟΥ ορίζονται σύμφωνα με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου.»

Οι ΑΑ της Κύπρου έχουν προβεί σε ενέργειες για να εφαρμόσουν την παραπάνω σύσταση. Σήμερα, τα περισσότερα μέλη του ΣΦΠΒ είναι δημόσιοι υπάλληλοι, ενώ ένα από αυτά ήταν εκπρόσωπος δημόσιου οργανισμού. Περισσότερα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο Κεφάλαιο 5.2.1 σχετικά με τον καθορισμό των αρμόδιων αρχών.

Ο Κλάδος Ελέγχου Αγροχημικών του ΤΓ τηρεί αρχείο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που έχουν εγκριθεί για διάθεση στην αγορά και χρήση στην Κύπρο. Ο κατάλογος των εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων περιείχε πληροφορίες σχετικά με την εμπορική ονομασία, τη δραστική(-ές) ουσία(-ες) που περιλαμβάνεται(ονται), τον αριθμό έγκρισης, την ομάδα προϊόντος, τον κάτοχο της έγκρισης, τον τοπικό διανομέα στη χώρα και τον τύπο του σκευάσματος. Επιπλέον, ήταν διαθέσιμος ένας κατάλογος των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που αποσύρθηκαν. Και οι δύο κατάλογοι ήταν διαθέσιμοι στον δικτυακό τόπο του ΤΓ και επικαιροποιούνταν σε τακτική βάση (κάθε δύο μήνες). Τα πιστοποιητικά έγκρισης για όλα τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα ήταν επίσης διαθέσιμα στο διαδίκτυο με εκτενείς πληροφορίες σχετικά με τους όρους χρήσης, τα μέτρα άμβλυνσης του κινδύνου, εφόσον προβλέπονταν, τα χρονικά διαστήματα πριν από τη συγκομιδή, τους όρους για τον χειρισμό και την αποθήκευση, την εγκεκριμένη συσκευασία κ.λπ. Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου υπήρχαν 497 φυτοπροστατευτικά προϊόντα με έγκριση κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης στη χώρα που περιείχαν 187 δραστικές ουσίες.

Οι εκπρόσωποι των κυπριακών ΑΑ δήλωσαν ότι, πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και πριν ακόμη από την προσχώρηση της Κύπρου στην ΕΕ, το μεγαλύτερο μέρος των φυτοπροστατευτικών προϊόντων είχαν εγκριθεί βάσει της διαδικασίας αμοιβαίας αναγνώρισης. Το γεγονός αυτό οφείλεται στους εξής λόγους: με τις διαδικασίες έγκρισης ασχολείται

περιορισμένο προσωπικό, καθώς η Κύπρος είναι μικρή χώρα και, ως εκ τούτου, μικρή αγορά για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 υποβλήθηκαν στην ΚΑΑ συνολικά 80 αιτήσεις έγκρισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η ανάλυσή τους έχει ως εξής: 35 αιτήσεις παράλληλου εμπορίου, 31 αιτήσεις για αμοιβαία αναγνώριση και 14 αιτήσεις για την έγκριση πανομοιότυπου φυτοπροστατευτικού προϊόντος (γνωστή στην Κύπρο ως έγκριση «me too»). Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου, είχαν ήδη χορηγηθεί πιστοποιητικά έγκρισης για 53 φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ενώ 27 αιτήσεις παρέμεναν εκκρεμείς.

Σε περίπτωση έγκρισης ενός ταυτόσημου φυτοπροστατευτικού προϊόντος, ο κατασκευαστής και η πηγή της(των) δραστικής(-ών) ουσίας(-ών) πρέπει να είναι οι ίδιοι τόσο για το φυτοπροστατευτικό προϊόν αναφοράς όσο και για το πανομοιότυπό του. Το ίδιο ισχύει και για το περιεχόμενο της δραστικής ουσίας, τις τεχνικές τους προδιαγραφές και όλα τα σχετικά θέματα. Η μόνη διαφορά είναι ο αιτών και, αντίστοιχα, ο κάτοχος της έγκρισης. Συνήθως, δύο ή και τρεις τοπικοί διανομείς πωλούν το ίδιο φυτοπροστατευτικό προϊόν αλλά υπό διαφορετικές εμπορικές επωνυμίες και διαφορετικούς αριθμούς έγκρισης που πρέπει να αναγράφονται σαφώς στην ετικέτα. Ετικέτες με πανομοιότυπο φυτοπροστατευτικά προϊόντα θα πρέπει να αναφέρουν επίσης το όνομα του αρχικού (πρώτου) δικαιούχου της άδειας.

Το 2012 υποβλήθηκαν δύο αιτήσεις για την έγκριση τριών φυτοπροστατευτικών προϊόντων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Οι δραστικές ουσίες ήταν το *1-3 διχλωροπροπένιο* και η *δελταμεθρίνη*. Και στις δύο περιπτώσεις έγκρισης της χρήσης έκτακτης ανάγκης, οι κυπριακές αρχές ενημέρωσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη σε εύθετο χρόνο. Δεν υπήρχαν περιπτώσεις αιτήσεων που απορρίφθηκαν.

Συμπεράσματα

Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη χορήγηση έγκρισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ.

Έχουν γίνει ενέργειες από τις ΑΑ της Κύπρου για την εφαρμογή της σύστασης 2004-7330-2.

5.2.4 Έλεγχοι της εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει ότι ένα φυτοπροστατευτικό προϊόν δεν διατίθεται στην αγορά εκτός αν έχει εγκριθεί στο σχετικό κράτος μέλος.

Το άρθρο 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται για την έγκριση και τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Το άρθρο 5 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι όλοι οι διανομείς φυτοπροστατευτικών προϊόντων έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη κατάρτιση από οργανισμούς που ορίζονται από τις αρμόδιες αρχές. Τα συστήματα πιστοποίησης πρέπει να δημιουργηθούν έως τις 26 Νοεμβρίου 2013.

Το άρθρο 6 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ προβλέπει ότι, έως τις 26 Νοεμβρίου 2015, οι πωλήσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε επαγγελματίες χρήστες περιορίζονται σε πρόσωπα που διαθέτουν πιστοποιητικό.

Το άρθρο 67 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει ότι οι παραγωγοί, οι προμηθευτές, οι διανομείς, οι εισαγωγείς και οι εξαγωγείς φυτοπροστατευτικών προϊόντων τηρούν αρχεία για τουλάχιστον 5 έτη.

Το άρθρο 68 ορίζει ότι τα κράτη μέλη διενεργούν επίσημους ελέγχους προκειμένου να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό.

Το άρθρο 13 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι ο χειρισμός και η αποθήκευση των φυτοφαρμάκων και ο χειρισμός, η ανάκτηση ή η διάθεση των καταλοίπων γεωργικών φαρμάκων (φυτοφαρμάκων) και των συσκευασιών τους δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον.

Διαπιστώσεις

Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου, υπήρχαν 143 λιανέμποροι φυτοφαρμάκων, τρεις εγκαταστάσεις επανασυσκευασίας και τρεις τοπικοί κατασκευαστές (παρασκευαστές)· εκκρεμούσαν εννέα αιτήσεις καταχώρησης λιανεμπόρων φυτοφαρμάκων. Η καταχώρηση και ο έλεγχος των εμπόρων λιανικής πώλησης φυτοφαρμάκων, οι εγκαταστάσεις επανασυσκευασίας και οι παρασκευαστές υπάγονται στην αρμοδιότητα του ΤΓ. Για να λειτουργήσουν, οι εγκαταστάσεις που σχετίζονται με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα πρέπει να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο του ΣΦΠΒ. Προτού καταχωρηθούν για πρώτη φορά, πρέπει να διενεργηθούν επιτόπιοι έλεγχοι στις εγκαταστάσεις. Οι έλεγχοι αυτοί είναι συνήθως επιθεωρήσεις που πραγματοποιούνται από κοινού από εκπροσώπους της ΚΑΑ και των επαρχιακών γραφείων. Η καταχώρηση ισχύει για περίοδο 20 ετών. Σε κεντρικό επίπεδο, τηρείται μητρώο εμπόρων φυτοφαρμάκων το οποίο επικαιροποιείται σε τακτική βάση.

Οι κανονισμοί για τις πωλήσεις, την παρασκευή και την αποθήκευση φυτοπροστατευτικών προϊόντων απαιτούν από τους πωλητές φυτοφαρμάκων να διαθέτουν τις κατάλληλες εγκαταστάσεις για την αποθήκευση και τον χειρισμό των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που να τηρούν τους σχετικούς κανονισμούς.

Εφαρμόζονταν ετήσια προγράμματα επίσημων ελέγχων σχετικά με την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Τα προγράμματα σχεδιάστηκαν από αντιπροσώπους σε κεντρικό επίπεδο και προέβλεπαν τον ελάχιστο αριθμό των επιθεωρήσεων, τόσο σε εμπόρους λιανικής πώλησης φυτοφαρμάκων όσο και σε καλλιεργητές σε όλες τις περιοχές, την παροχή συμβουλών σχετικά με τις όποιες ειδικές πτυχές έρχονταν εξέτασης και τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων. Πέρα από το ετήσιο πρόγραμμα, δόθηκαν περαιτέρω οδηγίες για τη δειγματοληψία των φυτοπροστατευτικών προϊόντων με σκοπό τον έλεγχο της ποιότητας. Σε επαρχιακό επίπεδο, καταρτίζονταν μηνιαία προγράμματα με βάση ένα τυποποιημένο υπόδειγμα με αναλυτικές πληροφορίες (τα ονόματα των επιθεωρητών, τις ημερομηνίες των επιθεωρήσεων και τις εγκαταστάσεις στις οποίες θα πραγματοποιούνταν επίσκεψη). Αυτά τα επαρχιακά προγράμματα διαβιβάζονταν στην ΚΑΑ, στην οποία συντασσόταν ένα εθνικό μηνιαίο πρόγραμμα και στη συνέχεια επέστρεφαν στα επαρχιακά γραφεία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρασχέθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας, συνολικά 173 επιθεωρήσεις σε λιανεμπόρους φυτοφαρμάκων έλαβαν χώρα το 2011 και 160 το 2012. Όσον αφορά τη

συχνότητα των ελέγχων, οι λιανέμποροι φυτοφαρμάκων επιθεωρούνται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε η αρμόδια ΑΑ, οι κατασκευαστές και οι εγκαταστάσεις επανασυσκευασίας επιθεωρούνταν μία φορά κάθε τρία χρόνια από εκπροσώπους της ΚΑΑ.

Και στις δύο περιφέρειες που επισκέφτηκε η αποστολή, επιβεβαιώθηκε ότι οι περισσότερες από τις εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επιθεωρήθηκαν δύο με τρεις φορές τον χρόνο. Οι συνήθειες επιθεωρήσεις κάλυπταν όλες τις πτυχές που έπρεπε να ελέγχονταν. Μπορούσαν επίσης να εκτελούνται πρόσθετες επιθεωρήσεις για συγκεκριμένα ζητήματα. Οι επιθεωρήσεις αυτές γίνονταν μετά από αίτημα της ΚΑΑ, ως συνέχεια σε παρατυπίες που εντοπιζόνταν ή βάσει καταγγελιών ή/και υπονοιών. Όλοι οι τύποι των ελέγχων γίνονταν χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση.

Η αποστολή ελέγχου διεξήγαγε δύο επιθεωρήσεις ρουτίνας και στις δύο περιφέρειες που επισκέφτηκε, τη μία σε έναν χονδρέμπορο φυτοφαρμάκων και την άλλη σε μια επιχείρηση λιανικού εμπορίου. Και οι δύο επιθεωρήσεις διενεργήθηκαν από ομάδα δύο επιθεωρητών χωρίς προειδοποίηση. Κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων χρησιμοποιήθηκαν τυποποιημένες λίστες ελέγχου, ενώ και οι δύο ομάδες ακολούθησαν ομοιόμορφη προσέγγιση με ελαφρές αποκλίσεις στην πρώτη περιφέρεια την οποία επισκέφτηκε η αποστολή. Και οι δύο επιθεωρήσεις ξεκίνησαν με ελέγχους εγγράφων (καταγραφή των εγκαταστάσεων και των πιστοποιητικών των πωλητών). Ακολούθησαν οι έλεγχοι των αποθεμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων (τόσο στις προθήκες όσο και στους χώρους αποθήκευσης). Όλα τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο της επιθεώρησης, ελέγχθηκαν ως προς το καθεστώς έγκρισής τους, την ημερομηνία παρασκευής τους και την ημερομηνία λήξης. Για να επιβεβαιώσουν το καθεστώς έγκρισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, οι επιθεωρητές έλεγξαν τον αριθμό έγκρισης στην ετικέτα· επίσης έκαναν αντιπάρθεση με το μητρώο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που έχουν εγκριθεί για διάθεση στην αγορά (είναι διαθέσιμο σε έντυπη μορφή) και τον κατάλογο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που αποσύρθηκαν από την αγορά (για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που αποσύρθηκαν πρόσφατα ή για τα οποία πλησίαζε η ημερομηνία απόσυρσης). Και στις δύο περιφέρειες προετοιμάστηκαν, πριν από την επιθεώρηση, έντυπα αντίγραφα των πέντε πιστοποιητικών έγκρισης και χρησιμοποιήθηκαν για τον λεπτομερή έλεγχο της επισήμανσης των συγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, που κάλυψε τις καλλιέργειες, τα στοχευόμενα παράσιτα, τον χρόνο εφαρμογής, τα ποσοστά εφαρμογής και τα χρονικά διαστήματα πριν από τη συγκομιδή.

Οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και οι προθήκες αποτέλεσαν επίσης αντικείμενο ελέγχου, προκειμένου να ελεγχθεί η συμμόρφωσή τους με τις κείμενες νομικές απαιτήσεις της Κύπρου· κύρια έμφαση δόθηκε στα εξής: εξαερισμός, δάπεδα, διαθεσιμότητα των υλικών που πρέπει να χρησιμοποιούνται σε περίπτωση διάχυσης, μη άμεση πρόσβαση των πελατών στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, μη άμεση έκθεση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην ηλιακή ακτινοβολία, χωριστή αποθήκευση των φυτοφαρμάκων από διαφορετικές ομάδες, χωριστή αποθήκευση των φυτοφαρμάκων που έχουν λήξει σε σαφώς καθορισμένους χώρους κ.λπ. Τέλος, ελέγχθηκαν επί τόπου οι καταστάσεις των πωλήσεων. Για τον σκοπό αυτό, και στις δύο περιφέρειες έγινε έλεγχος σε δύο τυχαία επιλεγμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ώστε να εξακριβωθεί αν τα διαθέσιμα αποθέματα συμφωνούσαν με τις ποσότητες που αναφέρονταν στις καταστάσεις.

Αφότου ολοκλήρωσαν όλους τους ελέγχους, οι επιθεωρητές οριστικοποίησαν τις καταστάσεις ελέγχου απαριθμώντας τις παρατυπίες (εάν υπήρχαν) στο κεφάλαιο «Παρατηρήσεις». Τα έγγραφα ελέγχου υπέγραψαν και οι δύο επιθεωρητές, καθώς και ο πωλητής. Και στις δύο περιπτώσεις, αντίγραφα των εγγράφων ελέγχου αφέθηκαν στις εγκαταστάσεις που επιθεωρήθηκαν. Οι

επιθεωρητές έκαναν δύο ακόμη αντίγραφα των εγγράφων ελέγχου· το ένα κρατήθηκε από το επαρχιακό γραφείο και το άλλο υποβλήθηκε στην ΚΑΑ.

Οι έλεγχοι ποιότητας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτέλεσαν μέρος των επίσημων ελέγχων για την εμπορία των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Πραγματοποιήθηκαν δε μετά από αίτημα της ΚΑΑ για συγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Στο επίκεντρό τους ήταν τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα του παράλληλου εμπορίου ή τα πανομοιότυπα φυτοπροστατευτικά προϊόντα («me too»). Το 2011 και το 2012 ο συνολικός αριθμός των δειγμάτων που ελήφθησαν και υποβλήθηκαν σε ανάλυση ήταν 16 και 20, αντίστοιχα. Το 2011 εντοπίστηκε μία περίπτωση παρατυπίας σχετικά με το περιεχόμενο της δραστικής ουσίας. Το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν προερχόταν από τρίτη χώρα, μέσω άλλου κράτους μέλους.

Τήρηση αρχείων

Στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία γίνεται αναφορά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 σχετικά με την τήρηση αρχείων από τους διανομείς φυτοφαρμάκων για περίοδο 5 ετών. Η ομάδα ελέγχου έλαβε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την επίσημη επικοινωνία με τους διανομείς φυτοφαρμάκων όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους βάσει της νομοθεσίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, καθώς και την τήρηση αρχείων. Επιπλέον, εκπρόσωποι των διανομέων φυτοφαρμάκων συμμετείχαν στη διαδικασία διαβούλευσης για την έγκριση της νομοθεσίας σχετικά με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Κατάρτιση και πιστοποίηση των διανομέων φυτοφαρμάκων

Από το 2006, σε συνέχεια της έναρξης ισχύος των κανονισμών για τις πωλήσεις, την παρασκευή και την αποθήκευση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, θεσπίστηκε ένα σύστημα για την πιστοποίηση των πωλητών φυτοφαρμάκων. Στις επιχειρήσεις λιανικής και χονδρικής πώλησης φυτοφαρμάκων, πρέπει να απασχολείται πωλητής που είτε να διαθέτει πανεπιστημιακό πτυχίο γεωπονίας είτε να έχει περάσει με επιτυχία εξετάσεις για να εργάζεται ως πωλητής. Σε περίπτωση που δεν απασχολείται μόνιμος υπάλληλος με πτυχίο γεωπονίας, ο πωλητής που έχει λάβει τη σχετική πιστοποίηση πώλησης θα πρέπει να εποπτεύεται από έναν γεωπόνο. Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου δεν απαιτούνταν η παρακολούθηση ούτε αρχικής ούτε συνεχούς κατάρτισης για τη χορήγηση της σχετικής πιστοποίησης. Το ΣΦΠΒ χορήγησε πιστοποίηση με βάση τα προσόντα/τις σπουδές τους ή τα αποτελέσματα που έλαβαν στις σχετικές εξετάσεις. Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου, 230 πωλητές είχαν λάβει τη σχετική πιστοποίηση, ενώ εκκρεμούσαν ακόμη 36 σχετικές αιτήσεις. Η εν λόγω πιστοποίηση πρέπει να ανανεώνεται κάθε πέντε έτη.

Η κατάρτιση των πωλητών φυτοφαρμάκων έχει θεσπιστεί ως νομική υποχρέωση μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης σχετικά με το εθνικό σχέδιο δράσης για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην υπουργική απόφαση, έως τις 26 Νοεμβρίου 2016 όλοι οι πωλητές φυτοφαρμάκων πρέπει να έχουν ολοκληρώσει εξειδικευμένη κατάρτιση που οργανώνεται και παρέχεται από το Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ), προκειμένου να αποκτήσουν πιστοποιητικό. Το πιστοποιητικό αυτό θα πρέπει να ανανεώνεται κάθε πέντε έτη. Κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου δεν υπήρχαν ειδικές ρυθμίσεις ούτε ήταν σαφές το περιεχόμενο της εν λόγω κατάρτισης, η διάρκεια των περιόδων κατάρτισης, τα χρονοδιαγράμματα κ.λπ.

Πώληση φυτοφαρμάκων

Κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου δεν ήταν υποχρεωτικό, με βάση τις κείμενες διατάξεις, να πωλούνται φυτοπροστατευτικά προϊόντα μόνο σε επαγγελματίες χρήστες. Το ΕΣΔ θέσπισε την απαίτηση αυτή που θα αρχίσει να ισχύει την 26η Νοεμβρίου 2015. Εφαρμόζονταν περιορισμοί μόνο για πωλήσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιείχαν τις ακόλουθες δραστικές ουσίες: *methomyl*, *φωσφορούχο αργίλιο* και *φωσφορούχο μαγνήσιο*. Επιπλέον, ίσχυε γενικός περιορισμός σχετικά με την πώληση φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών ή σε όσους δεν φαίνονται να διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις.

Χειρισμός, αποθήκευση και ασφαλής απόρριψη των συσκευασιών και των υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Το 2003 το Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ) κατάρτισε και εξέδωσε ένα κώδικα για τον ορθό χειρισμό των φυτοφαρμάκων ως οδηγίες για τους λιανεμπόρους φυτοφαρμάκων και τους καλλιεργητές, στον οποίο καλύπτονται όλα τα κύρια θέματα για τη σωστή αποθήκευση, τον χειρισμό, τη μεταφορά και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθώς και θέματα σχετικά με την προσωπική ασφάλεια των τελικών χρηστών, τον κατάλληλο χειρισμό των φυτοφαρμάκων που έχουν λήξει και των πεπαλαιωμένων φυτοφαρμάκων, καθώς και τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν σε περίπτωση διαρροής και/ή διάχυσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Στο ΕΣΔ, η 26η Νοεμβρίου 2013 καθορίστηκε ως η τελική προθεσμία για τους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής (ΟΓΠ) που πρέπει να καταρτιστούν και να δημοσιευτούν από το Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ), προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα που αφορούν τον χειρισμό, την αποθήκευση και την ασφαλή απόρριψη των συσκευασιών και υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Κατά τη διενέργεια του ελέγχου το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών ανέλαβε πρωτοβουλία, σε συνεργασία και με την υποστήριξη του ΤΠ, των χονδρεμπόρων και των λιανεμπόρων φυτοφαρμάκων για τη συλλογή των κενών συσκευασιών. Η πρωτοβουλία αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του διακρατικού προγράμματος ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας «Ευρωπαϊκό μεσογειακό ερευνητικό έργο AGROCHEPACK: σχεδιασμός κοινής πολιτικής για τη διαχείριση αγροχημικών αποβλήτων πλαστικών συσκευασιών». Το έργο αυτό αποτελεί εταιρική σχέση μεταξύ της Ελλάδας, της Κύπρου και της Νότιας Ιταλίας και, συνεπώς, καλύπτει τη γεωγραφική περιοχή των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου. Ο χονδρέμπορος φυτοφαρμάκων τον οποίο επισκέφθηκε η αποστολή συμμετείχε στην πρωτοβουλία αυτή. Όσον αφορά τα υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων, υπήρχαν τρεις εγκεκριμένες από τον ΤΠ ιδιωτικές εταιρείες για τη συλλογή. Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα στέλνονταν για αποτέφρωση στο εξωτερικό και οι δαπάνες καλύπτονταν από τους ιδιοκτήτες των προϊόντων.

Εργαστήριο ανάλυσης σκευασμάτων

Το εργαστήριο ανάλυσης σκευασμάτων του ΤΓ ήταν το μόνο επίσημο εργαστήριο για τον έλεγχο ποιότητας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην Κύπρο. Το εργαστήριο αυτό διέθετε ένα μέλος του προσωπικού (μόνο 0,5 ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) με πανεπιστημιακό πτυχίο χημείας και εμπειρία 25 ετών. Το εργαστήριο δεν ήταν διαπιστευμένο και εκτελούσε αναλύσεις με βάση κυρίως τις μεθόδους του Διεθνούς Συμβουλίου Συνεργασίας για την Ανάλυση Φυτοφαρμάκων (CIPAC) ή τις προβλεπόμενες από τους κατασκευαστές μεθόδους. Η ιχνηλασιμότητα των αποτελεσμάτων των αναλύσεων ήταν δυνατή χάρη σε χειρόγραφα αρχεία. Το εργαστήριο συμμετείχε τακτικά στις διεργαστηριακές δοκιμές CIPAC.

Οι εγκαταστάσεις και ο τεχνικός εξοπλισμός ήταν επαρκείς για τη διεξαγωγή φυσικών δοκιμών (π.χ. pH, σταθερότητα της θερμοκρασίας, μέγεθος σωματιδίων, ιξώδες), καθώς και για τον

εντοπισμό και την ποσοτικοποίηση των δραστικών ουσιών. Στον διαθέσιμο εξοπλισμό περιλαμβάνονταν υγρός χρωματογράφος υψηλής απόδοσης με υπεριώδη ακτινοβολία (HPLC-UV) και GC/FID. Όλες οι δραστικές ουσίες που έχουν εγκριθεί στην Κύπρο μπορούσαν να αναλυθούν με βάση πιστοποιημένα ισχυρά πρότυπα αναφοράς. Το εργαστήριο δεν διέθετε υγροχρωματογράφο συζευγμένο με δίδυμο φασματομέτρο μαζών (LC-MS/MS). Αναφέρθηκε ότι, όταν ήταν αναγκαίο, ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ο εξοπλισμός LC-MS/MS του εργαστηρίου υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων. Τα διακριτά χαρακτηριστικά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά δεν αποτελούσαν αντικείμενο χωριστής περιγραφής και η εργαστηριακή ανάλυση δεν κάλυπτε πλέον τις προσμείξεις και τις βοηθητικές ουσίες. Ωστόσο, σε ορισμένους στοχευμένους ελέγχους, κατόπιν αιτήματος του Κλάδου Ελέγχου Αγροχημικών, το εργαστήριο πραγματοποίησε ανάλυση φυτοπροστατευτικών προϊόντων όσον αφορά τις προσμείξεις. Σε περίπτωση που τα ευρήματα ήταν θετικά, αυτά τεκμηριώνονταν.

Ο συνολικός αριθμός των δειγμάτων που αναλύθηκαν το 2011 ήταν 33 (16 επίσημες αναλύσεις, 17 στον ιδιωτικό τομέα) και 44 δείγματα (20 επίσημες, 24 του ιδιωτικού τομέα) για το 2012. Τα αναλυτικά αποτελέσματα συνήθως ήταν έτοιμα εντός 2-3 ημερών.

Συμπεράσματα

Δεν έχει ακόμη θεσπιστεί σύστημα για την κατάρτιση και την πιστοποίηση των διανομέων φυτοφαρμάκων. Ωστόσο, η 26η Νοεμβρίου 2015 έχει καθοριστεί από το ΕΣΔ ως η καταληκτική προθεσμία έως την οποία οι διανομείς φυτοφαρμάκων πρέπει να έχουν παρακολουθήσει τη σχετική κατάρτιση και αποκτήσει πιστοποιητικά επαγγελματικής κατάρτισης· η προθεσμία αυτή συμμορφώνεται με την προθεσμία που ορίζεται στην οδηγία 2009/128/EK.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 67 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, οι διανομείς φυτοφαρμάκων είναι υποχρεωμένοι να τηρούν αρχεία για τις πωλήσεις για περίοδο 5 ετών. Οι διανομείς που επισκέφθηκε η ομάδα ελέγχου συμμορφώνονταν με την απαίτηση αυτή.

Έχει θεσπισθεί σύστημα για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων όσον αφορά την εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως απαιτείται από το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Διεξάγονται ολοκληρωμένες και καλά οργανωμένες επιθεωρήσεις σε επιχειρήσεις λιανικής και χονδρικής πώλησης φυτοφαρμάκων με τις οποίες εξασφαλίζεται ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που διατίθενται στην αγορά συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.

Η ανάλυση των σκευασμάτων δεν καλύπτει τις βοηθητικές ουσίες και τις σχετικές προσμείξεις, γεγονός που εξασφαλίζει ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που διατίθενται στην κυπριακή αγορά πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Επιπλέον, η περιορισμένη εμβέλεια της ανάλυσης των σκευασμάτων δεν επιτρέπει τον εντοπισμό παραποιημένων ή παράνομων φυτοφαρμάκων. Παρότι οι έλεγχοι ποιότητας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων είναι στοχευμένοι, ο χαμηλός αριθμός των επίσημων δειγμάτων για την ανάλυση των σκευασμάτων δεν μπορεί να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες εθνικές και ενωσιακές απαιτήσεις.

Εφαρμόζονται νομικές απαιτήσεις και πρωτοβουλίες όσον αφορά τον χειρισμό, την αποθήκευση, τη μεταφορά και την ασφαλή απόρριψη των συσκευασιών και των υπολειμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2009/128/EK.

5.2.5 Έλεγχοι της χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 και το παράρτημα Ι μέρος Α.ΙΙΙ του ίδιου κανονισμού ορίζει ότι οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων που παράγουν ή συσκομίζουν φυτικά εμπορεύματα οφείλουν, κυρίως, να τηρούν αρχεία σχετικά με κάθε χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει ότι η χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων πληροί τις γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14 και στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 2009/128/ΕΚ, που εφαρμόζεται το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2014. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 5 της οδηγίας, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα κίνητρα για να ενθαρρύνουν τους επαγγελματίες χρήστες να εφαρμόζουν ειδικές κατά καλλιέργεια ή τομέα κατευθυντήριες γραμμές ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας σε εθελοντική βάση.

Το άρθρο 67 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει ότι οι επαγγελματίες χρήστες τηρούν, για περίοδο τουλάχιστον 3 ετών, αρχεία των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούν. Το άρθρο 55 ορίζει συγκεκριμένα ότι τα φυτοπροστατευτικά εμπορεύματα χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τους επιτρεπόμενους όρους που καθορίζονται στη σήμανση.

Το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ορίζει ότι τα κράτη μέλη διενεργούν επίσημους ελέγχους προκειμένου να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον εν λόγω κανονισμό.

Το άρθρο 5 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι όλοι οι επαγγελματίες χρήστες έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη κατάρτιση από οργανισμούς που ορίζονται από τις αρμόδιες αρχές. Τα συστήματα πιστοποίησης πρέπει να δημιουργηθούν έως τις 26 Νοεμβρίου 2013.

Το άρθρο 8 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι ο επαγγελματικής χρήσης εξοπλισμός εφαρμογής φυτοφαρμάκων υπόκειται σε έλεγχο τακτικά. Έως τις 26 Νοεμβρίου 2016, όλος ο εξοπλισμός θα πρέπει να έχει ελεγχθεί τουλάχιστον μία φορά.

Το άρθρο 13 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι ο χειρισμός και η αποθήκευση των φυτοφαρμάκων και ο χειρισμός, η ανάκτηση ή η διάθεση των καταλοίπων γεωργικών φαρμάκων (φυτοφαρμάκων) και των συσκευασιών τους θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον.

Το άρθρο 8 παράγραφος 5 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ ορίζει ότι οι επαγγελματίες χρήστες πρέπει να πραγματοποιούν τακτικά βαθμονομήσεις και τεχνικούς ελέγχους του εξοπλισμού εφαρμογής των φυτοφαρμάκων.

Διαπιστώσεις

Από τις αρχές του 2012, μετά την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, έχει διαμορφωθεί ένα σύστημα για τους επίσημους ελέγχους σχετικά με τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Οι επιθεωρήσεις στους καλλιεργητές εκτελούνται σύμφωνα με τις υφιστάμενα ετήσια και μηνιαία προγράμματα ελέγχου που περιγράφονται αναλυτικότερα στο κεφάλαιο 5.2.4 Έλεγχοι της εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου, οι καλλιεργητές δεν υποχρεούνταν νομικά να εγγράφονται σε κάποιο μητρώο. Ωστόσο, η νέα νομοθεσία που βρισκόταν στο τελικό στάδιο έγκρισης προβλέπει τη σύσταση ενός εθνικού μητρώου καλλιεργητών. Ο συνολικός αριθμός των καλλιεργητών στην Κύπρο εκτιμάται σε περίπου 30 000 γεωργούς (20 000 πλήρους απασχόλησης). Οι έλεγχοι σχετικά με τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων επικεντρώνονται κυρίως στις δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας και στους καλλιεργητές με εξαγωγικό προσανατολισμό. Ωστόσο, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που δόθηκαν από την ΚΑΑ, οι περισσότεροι από τους καλλιεργητές ήταν μικρές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις με μέσο όρο 3, 5 εκτάρια. Τα μεγαλύτερα αγροτεμάχια καλλιεργειών και ο μεγαλύτερος όγκος της παραγωγής αφορούσαν τις ακόλουθες καλλιέργειες: σιτηρά, αμπελώνες, πατάτες και εσπεριδοειδή. Επίσης, υπήρχε εκτεταμένη παραγωγή λαχανικών, στα οποία περιλαμβάνονται οι ντομάτες, τα αγγούρια, οι μελιτζάνες, τα κολοκύθια, τα φυλλώδη λαχανικά και τα αρωματικά φυτά σε θερμοκήπια και στο ύπαιθρο.

Οι επιθεωρήσεις στους καλλιεργητές έγιναν χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση. Συνήθως εκτελούνταν από ομάδα δύο επιθεωρητών. Το 2011 πραγματοποιήθηκαν 52 επιθεωρήσεις σε καλλιέργειες. Ο συνολικός αριθμός επιθεωρήσεων το 2012 ήταν 86.

Η ομάδα ελέγχου είχε την ευκαιρία να παρατηρήσει δύο επιθεωρήσεις. Στην περιφέρεια της Λάρνακας η αποστολή επισκέφτηκε μια καλλιέργεια λαχανικών. Καλλιεργούνταν αγγούρια, ντομάτες και μελιτζάνες σε συνολική έκταση 3,5 εκταρίων. Στην περιφέρεια της Λεμεσού, η αποστολή επισκέφτηκε μια καλλιέργεια με εσπεριδοειδή και ρόδια. Η συνολική έκταση της καλλιέργειας ήταν 50 εκτάρια. Και οι δύο καλλιέργειες είχαν λάβει πιστοποίηση βάσει ιδιωτικών συστημάτων.

Οι επιθεωρήσεις των επαρχιακών ελεγκτών περιλάμβαναν ελέγχους σε αποθηκευτικούς χώρους φυτοφαρμάκων και αρχείων που τηρούνται σχετικά με τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Οι έλεγχοι στους χώρους αποθήκευσης πραγματοποιήθηκαν συγχρόνως με τις επιχειρήσεις λιανικής και χονδρικής πώλησης φυτοφαρμάκων. Αρχικά ελέγχθηκαν όλα τα αποθηκευμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα αναφορικά με το καθεστώς έγκρισής τους, την ημερομηνία παρασκευής τους και την ημερομηνία λήξης τους. Οι επιθεωρητές επιβεβαίωσαν το καθεστώς έγκρισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων με τη βοήθεια του μητρώου εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Πραγματοποίησαν πρόσθετο έλεγχο με βάση τον κατάλογο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που είχαν αποσυρθεί. Επίσης οι επιθεωρητές έλεγξαν αν όλα τα διαθέσιμα φυτοπροστατευτικά προϊόντα είχαν λάβει έγκριση για τις συγκεκριμένες καλλιέργειες. Διαπιστώθηκε ότι δύο φυτοπροστατευτικά προϊόντα είχαν λήξει και ο αρμόδιος υποχρεώθηκε να τα αποσύρει στον χώρο που προβλέπεται ειδικά για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που έχουν λήξει. Μετά τον έλεγχο των διαθέσιμων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ελέγχθηκαν οι συνθήκες στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης. Μολονότι, τη στιγμή εκείνη, δεν υπήρχαν νομικές απαιτήσεις για τους χώρους αποθήκευσης στις καλλιέργειες, ο έλεγχος έγινε με τον ίδιο τρόπο που γίνεται για τους εμπόρους λιανικής πώλησης. Σε μία από τις εγκαταστάσεις δεν υπήρχε κατάλληλος αερισμός και ο υπεύθυνος κλήθηκε να επιλύσει το πρόβλημα αυτό. Ελέγχθηκε, επίσης, ο εξοπλισμός για την ατομική προστασία του προσωπικού που έκανε χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Στο τελευταίο μέρος των επιθεωρήσεων, ελέγχθηκαν τα αρχεία σχετικά με τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Εις βάθος έλεγχοι διενεργήθηκαν για δύο φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τα οποία επιλέχθηκαν τυχαία κατά τον έλεγχο στις αποθήκες. Οι εν λόγω έλεγχοι είχαν σκοπό να εξακριβωθεί αν τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τις οδηγίες της ετικέτας, όσον αφορά την καλλιέργεια χρήσης τους, τον επιβλαβή οργανισμό που στόχευαν, τον χρόνο και τη δοσολογία χρήσης τους, τον μέγιστο αριθμό εφαρμογής τους ανά

καλλιεργητική περίοδο, καθώς και τα χρονικά διαστήματα που μεσολάβησαν πριν από τη συγκομιδή. Για να εξακριβωθεί ότι τηρήθηκαν τα δέοντα χρονικά διαστήματα πριν από τη συγκομιδή, οι ελεγκτές ζήτησαν να τους δοθούν τα αρχεία της συγκομιδής. Εντοπίστηκε παρατυπία όσον αφορά ένα φυτοπροστατευτικό προϊόν σε σχέση με τη δοσολογία. Όλες οι παρατυπίες που εντοπίστηκαν παρατέθηκαν σαφώς στο πεδίο των παρατηρήσεων στον κατάλογο ελέγχου και συντάχθηκε πρωτόκολλο για την κατάσχεση ληγμένων προϊόντων, όπου και σημειώθηκαν οι εμπορικές ονομασίες και οι διαθέσιμες ποσότητες. Ο υπεύθυνος της καλλιέργειας έλαβε αντίγραφο των παρατηρήσεων και του ζητήθηκε να υποβάλει στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα επεστράφησαν στον προμηθευτή.

Πέραν των επιθεωρήσεων σε καλλιέργειες, ο ΤΓ εφαρμόζει το ΠΠΠΥΓΦ. Το πρόγραμμα αυτό έχει σκοπό να εξακριβωθεί αν εφαρμόζονται οι γενικές αρχές των ορθών γεωργικών πρακτικών καθώς και οι προϋποθέσεις χρήσης που αναγράφονται στην ετικέτα. Το 2011 ελήφθησαν συνολικά 145 δείγματα μεταξύ άλλων στις εξής καλλιέργειες: σπανάκι, μαρούλι, ντομάτες, πατάτες, αγγούρια, πράσινα φασόλια, σταφύλια, φράουλες, ροδάκινα, μηλοειδή και εσπεριδοειδή. Το 2012 ο συνολικός αριθμός των δειγμάτων ήταν 100 και τα προϊόντα που καλύφθηκαν περιλαμβάνουν τις φράουλες, τα πράσινα φασόλια, τις πατάτες, τα αγγούρια, τις ντομάτες, τα μαντόρα και τα σταφύλια. Όλες οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που διαπιστώθηκαν το 2012 αφορούσαν τα σταφύλια.

Τήρηση αρχείων

Στην εθνική νομοθεσία γίνεται αναφορά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 όσον αφορά την τήρηση αρχείων για τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων για περίοδο τριών ετών.

Μετά την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα με την οποία κατέστη υποχρεωτική η τήρηση αρχείου για τους ιδιοκτήτες καλλιεργειών, χρησιμοποιήθηκε ένα εγχειρίδιο, το οποίο καταρτίστηκε ειδικά για τους σκοπούς της πολλαπλής συμμόρφωσης, ως εργαλείο για την παροχή συμβουλών στους καλλιεργητές που δεν υπόκεινται σε καθεστώτα ενίσχυσης της ΕΕ. Σύμφωνα με το εγχειρίδιο αυτό, τα ελάχιστα στοιχεία που καλύπτονταν στα τηρηθέντα αρχεία σχετικά με τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων είναι τα εξής: εμπορική ονομασία του χρησιμοποιούμενου φυτοπροστατευτικού προϊόντος, καλλιέργεια, δοσολογία, χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και καλυπτόμενη έκταση. Τα αρχεία που εξέτασε η ομάδα της αποστολής κατά τις επισκέψεις της κάλυπταν τα ελάχιστα αυτά στοιχεία και περιλάμβαναν, επιπλέον, πληροφορίες για τη δραστική ουσία του προϊόντος, τους στοχευόμενους επιβλαβείς οργανισμούς, τη μέθοδο εφαρμογής και για τα χρονικά διαστήματα που πρέπει να τηρούνται πριν από τη συγκομιδή.

Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία (IPM)

Από τον Φεβρουάριο του 2013 έχουν εγκριθεί νομικές απαιτήσεις μέσω του υπουργικού διατάγματος του 2013 προκειμένου οι καλλιεργητές να ακολουθούν τις γενικές αρχές της IPM. Η υποχρέωση αυτή θα ισχύσει από την 1η Ιανουαρίου 2014. Το ΕΣΔ περιγράφει μια σειρά από μέτρα. Σε αυτά περιλαμβάνεται η ίδρυση επιτροπής εμπειρογνομόνων που θα βοηθήσουν στη σύνταξη κατευθυντήριων γραμμών για συγκεκριμένες καλλιέργειες ή ομάδες καλλιεργειών, στην κατάρτιση καταλόγου ιδιωτικών συμβούλων, στη δημιουργία καταλόγου διαθέσιμων πρακτικών και εναλλακτικών μεθόδων για την καταπολέμηση των επιβλαβών οργανισμών καθώς και στη δρομολόγηση εκτεταμένης ενημερωτικής εκστρατείας για την προώθηση της IPM.

Κατάρτιση και πιστοποίηση όσον αφορά τους επαγγελματίες χρήστες

Η κατάρτιση και η πιστοποίηση κατέστη υποχρεωτική για τους καλλιεργητές μετά την έναρξη ισχύος των κανονισμών του 2012 για τη βιώσιμη χρήση των φυτοφαρμάκων. Σύμφωνα με το ΕΣΔ που θεσπίστηκε στις αρχές του 2013, έως την τελική προθεσμία της 26ης Νοεμβρίου 2015 πρέπει να έχουν εκπαιδευθεί και να έχουν λάβει το σχετικό πιστοποιητικό κατάρτισης οι επαγγελματίες χρήστες και σύμβουλοι. Η εκπαίδευση θα παρασχεθεί από τον Κλάδο Προστασίας Φυτών και Μελισσοκομίας του Τμήματος Γεωργίας. Αν και η πρακτική στο ΤΓ κατά το παρελθόν ήταν να παρέχεται κατάρτιση στους καλλιεργητές (στην οποία καλύπτονταν θέματα συναφή με τους επιβλαβείς οργανισμούς και τις ασθένειες των φυτών, την ασφαλή χρήση φυτοφαρμάκων, τις ορθές γεωργικές πρακτικές και την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία), με τη νέα νομοθεσία έχουν επωμιστεί την υποχρέωση να δημιουργηθεί ένα σύστημα για την κατάρτιση και την πιστοποίηση των καλλιεργητών. Επί του παρόντος βρίσκονται σε εξέλιξη συζητήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της κατάρτισης που πρέπει να παρέχεται, καθώς και με όλα τα συναφή στοιχεία όσον αφορά την οργάνωση, τη διάρκεια και τον σχεδιασμό της κατάρτισης.

Χειρισμός, αποθήκευση και ασφαλής απόρριψη των συσκευασιών και των υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τις νομικές πτυχές που σχετίζονται με τον χειρισμό, την αποθήκευση, τη μεταφορά και την απόρριψη των κενών συσκευασιών και των υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που προβλέπονται στο κεφάλαιο 5.2.4 *Έλεγχοι σχετικά με την εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων*. Επί του παρόντος στους καλλιεργητές παρέχεται η συμβουλή να ξεπλένουν τρεις φορές τις κενές συσκευασίες. Στη συνέχεια οι άδειοι περιέκτες διοχετεύονται στα αστικά απορρίμματα. Οι καλλιεργητές έχουν επίσης την εναλλακτική επιλογή να αποστέλλουν τις κενές συσκευασίες σε εξειδικευμένα κέντρα συλλογής που καθορίστηκαν στο πλαίσιο πρωτοβουλίας που ανέλαβε το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών. Ένας από τους καλλιεργητές που επισκέφθηκε η ομάδα της αποστολής γνώριζε την πρωτοβουλία αυτή και είχε κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής.

Εξοπλισμός εφαρμογής

Σύμφωνα με το ΕΣΔ πρόκειται να συσταθεί και να διατηρείται από την 1η Ιανουαρίου 2014 στο ΤΓ ένα αρχείο του εξοπλισμού εφαρμογής. Έως το τέλος του 2013 πρέπει να έχουν καθοριστεί οι διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης των σταθμών οι οποίοι θα εκχωρηθούν για την εκτέλεση των τεχνικών ελέγχων του εξοπλισμού εφαρμογής. Ως τελική προθεσμία για τον εξοπλισμό εφαρμογής που θα πιστοποιηθεί καθορίστηκε η 26η Νοεμβρίου 2016. Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου, οι τεχνικοί έλεγχοι και η βαθμονόμηση του εξοπλισμού δεν ήταν απαραίτητη. Ένας από τους καλλιεργητές τους οποίους επισκέφτηκε η ομάδα της αποστολής δήλωσε ότι ο εξοπλισμός του ελέγχεται από ιδιωτική εταιρεία. Στον δεύτερο καλλιεργητή, υπεύθυνος για τη βαθμονόμηση του εξοπλισμού εφαρμογής ήταν ένας υπάλληλος ο οποίος δήλωσε ότι την εκτελούσε δύο φορές σε κάθε καλλιεργητική περίοδο.

Παράνομα φυτοφάρμακα

Μετά από στοχευμένες κοινές επιθεωρήσεις που πραγματοποίησε το Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ) και η αστυνομία, η κεντρική αρμόδια αρχή (ΚΑΑ) ξεκίνησε μια εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με τα παραποιημένα και παράνομα φυτοφάρμακα. Εντούτοις, και πάλι εντοπίστηκαν στους καλλιεργητές παράνομα φυτοφάρμακα άγνωστης προέλευσης. Υπήρχε η υπόνοια ότι τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα προέρχονται από τα εδάφη που δεν είναι υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου οι έλεγχοι στην

Πράσινη Γραμμή ήταν χαλαροί, γεγονός που επέτρεπε τη λαθραία εισαγωγή μικρών ποσοτήτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων στη Δημοκρατία της Κύπρου από παραγωγούς μικρής κλίμακας.

Συμπεράσματα

Υφίστανται απαιτήσεις σχετικά με την τήρηση αρχείων από τους καλλιεργητές όσον αφορά τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων για περίοδο τριών ετών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 και το άρθρο 67 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Οι καλλιεργητές που επισκέφθηκε η ομάδα αποστολής τηρούσαν αρχεία κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Από το 2012 έχει θεσπιστεί ένα σύστημα για τους επίσημους ελέγχους όσον αφορά τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που συμμορφώνεται με το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Διεξάγονται πλήρεις έλεγχοι στους καλλιεργητές αναφορικά με όλα τα σχετικά θέματα όσον αφορά την εφαρμογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Ο αριθμός των ελέγχων είναι περιορισμένος σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των παραγωγών στη χώρα. Αυτό αποτελεί εμπόδιο για την παροχή επαρκών εγγυήσεων ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους επιτρεπόμενους όρους που καθορίζονται στις ετικέτες, όπως απαιτείται από το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, συμπεριλαμβανομένου του εντοπισμού των παράνομων φυτοφαρμάκων. Αυτό θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την υπέρβαση των ανώτατων ορίων υπολειμμάτων (ΑΟΥ).

Το υφιστάμενο ΕΣΔ προβλέπει τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων όσον αφορά την εκπαίδευση και την πιστοποίηση των καλλιεργητών, τον χειρισμό, την αποθήκευση και την ασφαλή απόρριψη των συσκευασιών και υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την προώθηση και την ενθάρρυνση ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, καθώς και επιθεωρήσεις του εξοπλισμού εφαρμογής σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην οδηγία 2009/128/ΕΚ. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στα πλαίσια του ΕΣΔ της Κύπρου είναι σύμφωνες με τις προθεσμίες που καθορίζονται στην εν λόγω οδηγία.

Το ισχύον σύστημα ελέγχων στην πράσινη γραμμή δεν είναι επαρκές ώστε να αποφευχθεί η λαθραία εισαγωγή μικρών ποσοτήτων παράνομων φυτοφαρμάκων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να παρασχεθούν εγγυήσεις ότι μόνο τα εξουσιοδοτημένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα χρησιμοποιούνται από τους καλλιεργητές, έτσι ώστε να κατοχυρωθεί ότι τηρούνται απολύτως οι απαιτήσεις του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.

5.2.6 Εργαστήριο υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων

Οργάνωση

Η ομάδα του ΓΤΚΘ επισκέφθηκε το Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φυτοφαρμάκων στο ΤΓ. Το εργαστήριο αυτό είναι υπεύθυνο για την ανάλυση των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε νωπά φρούτα και οπωροκηπευτικά στο πλαίσιο του ΠΠΠΥΓΦ. Τα δείγματα λαμβάνονται συνήθως πριν ή μετά τη συγκομιδή στο επίπεδο των παραγωγών ή στις αποθήκες και πριν από τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά. Επιπλέον, διεξάγει ανάλυση των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας που υποβάλλονται σε δειγματοληψία σε επίπεδο καλλιεργητή, καθώς επίσης και στα δείγματα ζωοτροφών. Στο εργαστήριο αναλύονται επίσης τα δείγματα που λαμβάνονται σε συνέχεια περιστατικών μη συμμόρφωσης που κοινοποιήθηκαν από το Τμήμα

Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας. Το 2011 ο συνολικός αριθμός δειγμάτων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα ιδιωτικά δείγματα, οι δοκιμές επάρκειας (ΔΕ) και τα βιολογικά προϊόντα ήταν 178. 125 δείγματα αναλύθηκαν το 2012. Το χρονικό διάστημα ήταν 3-30 ημέρες ανάλογα με τον φόρτο εργασίας του εργαστηρίου. Όλα τα δείγματα υποβάλλονται σε ανάλυση που καλύπτει ολόκληρο το αναλυτικό πεδίο.

Ανθρώπινοι πόροι και κατάρτιση

Το εργαστήριο για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων διαθέτει τέσσερα μέλη, τρεις αναλυτές και έναν βοηθό εργαστηρίου. Ο τρίτος αναλυτής έχει ολοκληρώσει πανεπιστημιακές σπουδές ως χημικός. Ο τεχνικός αποφοίτησε από λύκειο με ειδίκευση στη χημεία και διαθέτει πάνω από 25 χρόνια πείρας. Το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση της ποιότητας παρακολούθησε τακτική εκπαίδευση τα προηγούμενα έτη. Ορισμένα μέλη του προσωπικού παρακολούθησαν εξωτερική κατάρτιση για μία εβδομάδα στο εργαστήριο αναφοράς της ΕΕ (ΕΑΕΕ) για υπολείμματα φυτοφαρμάκων (κατάρτιση σχετικά με τη μέθοδο QuEChERS). Αν και τα μέλη του προσωπικού κατά το παρελθόν παρακολούθησαν δραστηριότητες συνεχούς κατάρτισης επί των αναλυτικών ζητημάτων, λόγω των δημοσιονομικών περιορισμών που πλήττουν τη χώρα, δεν κατέστη δυνατόν να οργανωθεί καμία πρόσθετη κατάρτιση κατά τα δύο τελευταία έτη. Οι εκπρόσωποι του εργαστηρίου ανέφεραν ότι δεν υπάρχει επίσημη επικοινωνία με το ΕΕΑ (ΓΧΚ) για συγκεκριμένα θέματα και ότι το ΕΕΑ παρείχε ειδική κατάρτιση για ζητήματα σχετικά με θέματα διαπίστευσης κατά τα τελευταία έτη.

Αναλυτικό φάσμα και μέθοδοι, καθεστώς διαπίστευσης

Από τις 5 Απριλίου 2011 και μετά το εργαστήριο είναι διαπιστευμένο από τον εθνικό φορέα διαπίστευσης, τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης της Ποιότητας (ΚΟΠΠ). Το 2012 διενεργήθηκε έλεγχος παρακολούθησης από τον ΚΟΠΠ. Δεν υπάρχει γενική διαπίστευση για τους τύπους των δοκιμών (ευέλικτο πεδίο) στην Κύπρο, καθώς ο ΚΟΠΠ απαιτεί διαπίστευση για την κάθε μέθοδο. Ως εκ τούτου, το πεδίο της διαπίστευσης καλύπτει μια πολυ-υπολειμματική μέθοδο (ΠΥΜ) (προσδιορισμός των υπολειμμάτων των δραστικών ουσιών *chlorpyrifos* και *α-κυπερμεθρίνη* στα εσπεριδοειδή και των δραστικών ουσιών *chlorpyrifos*, *κυπερμεθρίνη* και της ομάδας *στροβιλουρίνων* σε μούρα και μικρούς καρπούς με αέρια χρωματογραφία/φασματομετρία μάζας (GC-MS). Στο πεδίο της διαπίστευσης δεν περιλαμβάνονται έξι ακόμα μέθοδοι (οι περισσότερες από τις οποίες χρησιμοποιούνται εσωτερικά). Ωστόσο, το εργαστήριο σχεδιάζει να επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής τους σε ό, τι αφορά τις μεθόδους ανάλυσης στο εγγύς μέλλον, ιδίως για να συμπεριλάβει την τεχνική LC-MS/MS (με χρήση της μεθόδου QuEChERS). Επί του παρόντος, το εργαστήριο δεν κάνει αναλύσεις για ενώσεις που απαιτούν μεθόδους ενιαίου υπολείμματος (SRM).

Το εργαστήριο διαθέτει αεριοχρωματογράφο συζευγμένο με ανιχνευτή σύλληψης ηλεκτρονίων (GC-ECD), αεριοχρωματογράφο συζευγμένο με ανιχνευτή αζώτου-φωσφόρου (GC-NPD), GC-MS και έναν UPLC-MS/MS. Παρότι ο εξοπλισμός LC-MS/MS χρησιμοποιείται από τα μέσα του 2012, ο προμηθευτής παρείχε μέχρι στιγμής μόνο γενική κατάρτιση. Ένας εκπρόσωπος του εργαστηρίου δήλωσε ότι η ειδική εκπαίδευση θα ζητηθεί και θα παρασχεθεί μόλις αποκτηθεί μεγαλύτερη πείρα με την τεχνική αυτή. Επί του παρόντος, το αναλυτικό πεδίο εφαρμογής καλύπτει 162 δραστικές ουσίες. Το πεδίο εφαρμογής δεν καλύπτει πλήρως τους μεταβολίτες που περιλαμβάνονται στους ειδικούς ορισμούς υπολειμμάτων.

Συστήματα διασφάλισης ποιότητας

Σύμφωνα με την ισχύουσα τυποποιημένη διαδικασία λειτουργίας (ΤΔΛ), τα δείγματα παραδίδονται στο εργαστήριο εντός 36 ωρών από τον ελεγκτή δειγματοληψίας ή τα μέλη του προσωπικού από την ΚΑΑ. Το καλοκαίρι χρησιμοποιούνται ψυκτικά δοχεία για τη μεταφορά των δειγμάτων. Η δειγματοληψία, η προετοιμασία των δειγμάτων και η επεξεργασία του εργαστηριακού δείγματος διεξάγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγία 2002/63/ΕΚ της Επιτροπής. Ωστόσο, για την ομογενοποίηση του κατεψυγμένου δείγματος δεν χρησιμοποιείται ούτε ξηρός πάγος ούτε υγρό άζωτο.

Η επικύρωση της διαπιστευθείσας μεθόδου έγινε σύμφωνα με το έγγραφο SANCO/12495/2011) «Μέθοδος επικύρωσης και διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου για την ανάλυση υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε τρόφιμα και ζωοτροφές». Ωστόσο, δεν έχει διενεργηθεί ακόμη επικύρωση για τις μεθόδους εκτός του πεδίου της διαπίστευσης ούτε και έχει προγραμματιστεί για λόγους επέκτασης της διαπίστευσης¹. Οι διαδικασίες ελέγχου της ποιότητας περιλάμβαναν την τακτική βαθμονόμηση και τη διενέργεια ελέγχων για την ανάκτηση των μειγμάτων φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιούνται. Οι εκπρόσωποι του εργαστηρίου δήλωσαν ότι, στην περίπτωση υπέρβασης των ΑΟΥ, τα δείγματα υπόκεινται σε επανειλημμένη ανάλυση με διαφορετική αναλυτική μέθοδο. Η ανάκτηση για όλες τις προσδιοριζόμενες ουσίες σε συνήθη ανάλυση πρέπει να είναι μεταξύ 60-140 %. Η προκαθορισμένη τιμή 50 % για την αβεβαιότητα μέτρησης εφαρμόζεται μόνο όταν χρησιμοποιείται η διαπιστευμένη μέθοδος. Αναλυτικά πρότυπα (πιστοποιημένα πρότυπα ήδη σε οργανικό διαλύτη) αγοράζονται, επισημαίνονται σε διαδοχικούς αριθμούς σειράς και τεκμηριώνονται σε ηλεκτρονική, καθώς και σε έντυπη μορφή, ώστε να εξασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα. Τα πρότυπα αποθηκεύτηκαν κατάλληλα στους $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ και ελέγχθηκαν και αντικαταστάθηκαν σε τακτά χρονικά διαστήματα. Τα διαλύματα εργασίας εξετάστηκαν σε σύγκριση με πρόσφατα παρασκευασμένα διαλύματα.

Τα περισσότερα όρια ποσοτικού προσδιορισμού (LOQs) είναι πολύ υψηλά για να ικανοποιήσουν τα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 για τα τρόφιμα φυτικής προέλευσης και δεν πληρούν τα κριτήρια για τα βιολογικά προϊόντα, όταν ένα προκαθορισμένο ΑΟΥ ορίζεται σε 0,01 mg/kg. Η ομάδα επιθεωρητών του ΓΤΚΘ ενημερώθηκε ότι τα δηλούμενα LOQ δεν ορίζονται στο χαμηλότερο δυνατό επικυρωμένο επίπεδο αύξησης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επικύρωσης, αλλά προσδιορίζονται στο 50 % των ΑΟΥ. Αναφέρθηκε επίσης ότι, στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητο να επιτευχθεί κατώτερο όριο ποσοτικού προσδιορισμού (π.χ. για βιολογικά προϊόντα με LOQ 0,02 mg/kg), αυτό πρακτικά γίνεται με πειράματα ταυτόχρονης ανάκτησης στο κατάλληλο επίπεδο.

Το εργαστήριο συμμετέχει συνεχώς σε δύο δοκιμές επάρκειας. Το 2012 το εργαστήριο συμμετείχε σε δύο δοκιμές επάρκειας στο πλαίσιο σχεδίου αξιολόγησης της ικανότητας ανάλυσης τροφίμων (FAPAS) και σε μία δοκιμή επάρκειας που οργανώθηκε από το εργαστήριο αναφοράς της ΕΕ για τα δημητριακά και τις ζωοτροφές. Η ανάλυση των τιμών Z των ενώσεων που αναλύθηκαν στις FAPAS-PTs ήταν εντός ± 2 . ωστόσο, το εργαστήριο δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στο πεδίο εφαρμογής της δοκιμής επάρκειας λόγω του περιορισμένου πεδίου αναλύσεων που καλύφθηκαν. Για τη δοκιμή επάρκειας της ΕΕ ο αριθμός των προσδιορισθεισών ουσιών ήταν και πάλι αρκετά χαμηλός (εντοπίστηκαν μόνο 10 από τα 18 φυτοφάρμακα στην ύλη της δοκιμής) και η *propiconazole* εντοπίστηκε ως ψευδώς αρνητική για τον ίδιο λόγο που αναφέρθηκε ανωτέρω. Η συνολική απόδοση του εργαστηρίου έχει καταταγεί στην κατηγορία Β.

Συμπεράσματα

Το προσωπικό του εργαστηρίου έχει τα εκπαιδευτικά προσόντα και την πείρα που απαιτούνται για να εκτελέσει τα καθήκοντά του.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο δεν επιτρέπουν την κάλυψη ολόκληρου του φάσματος των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που έχουν λάβει άδεια κυκλοφορίας για χρήση στη χώρα ή για τον εντοπισμό των παράνομων φυτοφαρμάκων.

Το εργαστήριο είναι διαπιστευμένο σύμφωνα με το πρότυπο ISO 17025, αλλά το τρέχον πεδίο της διαπίστευσης είναι περιορισμένο και καλύπτει μόνο ένα ΠΥΜ. Η προγραμματισμένη επέκταση του πεδίου της διαπίστευσης και η χρήση του εξοπλισμού LC-MS/MS για συνήθεις αναλύσεις θα επιτρέψει τη διεύρυνση του πεδίου ανάλυσης, την επίτευξη χαμηλότερων ορίων ποσοτικού προσδιορισμού και, κατά συνέπεια, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των αναλύσεων υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων.

Τηρείται γενικά η μέθοδος του εγγράφου SANCO/12495/2011) «Μέθοδος επικύρωσης και διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου για την ανάλυση των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές». Ωστόσο, επικύρωση δεν διενεργείται για μεθόδους εκτός του πεδίου της διαπίστευσης.

5.2.7 Ιεράρχηση των επίσημων ελέγχων

Νομικές απαιτήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 πραγματοποιούνται επίσημοι έλεγχοι τακτικά βάσει της επικινδυνότητας και με την κατάλληλη συχνότητα, λαμβανομένων υπόψη των α) προσδιορισθέντων κινδύνων· β) των παλαιότερων επιδόσεων των υπευθύνων επιχειρήσεων τροφίμων όσον αφορά τη συμμόρφωση· γ) της αξιοπιστίας τυχόν ιδίων ελέγχων που έχουν ήδη διενεργηθεί· και δ) οποιωνδήποτε πληροφοριών για τυχόν μη συμμόρφωση.

Πορίσματα

Για την εμπορία των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ισχύει απαίτηση όσον αφορά την ελάχιστη συχνότητα των επίσημων ελέγχων. Οι έμποροι λιανικής και χονδρικής πώλησης φυτοφαρμάκων υπόκεινται σε επιθεώρηση τουλάχιστον μία φορά ετησίως και έως δύο ή τρεις φορές. Οι μεγάλες επιχειρήσεις χονδρικής, καθώς και οι εγκαταστάσεις στις οποίες παρατηρήθηκαν παρατυπίες κατά τις προηγούμενες επισκέψεις, υπόκεινται συνήθως, επίσης, σε πάνω από μία επιθεωρήσεις ανά έτος.

Οι επίσημοι έλεγχοι σχετικά με τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων γίνονται με βάση τον κίνδυνο. Για τον προγραμματισμό λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια: όγκος της παραγωγής, χρήση φυτοφαρμάκων ανάλογα με τις καλλιέργειες, ιστορικό και περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που διαπιστώθηκαν από το ΓΧΚ στο πλαίσιο του υπάρχοντος εθνικού προγράμματος ελέγχου για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή έχει, γενικά, ως συνέπεια να υπόκεινται σε επιθεώρηση οι καλλιέργειες μεγάλης κλίμακας που είναι προσανατολισμένες στις εξαγωγές και όχι οι καλλιέργειες μικρής κλίμακας που αποτελούν την πλειονότητα στην Κύπρο. Επιπλέον, ο αριθμός των επιθεωρήσεων στις καλλιέργειες είναι αρκετά περιορισμένος σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των παραγωγών της χώρας.

Συμπεράσματα

Οι επίσημοι έλεγχοι σχετικά με τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων έχουν ως βάση τους τον κίνδυνο, όπως απαιτείται από το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004. Ωστόσο, ο αριθμός των επιθεωρήσεων στις καλλιέργειες είναι περιορισμένος σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των παραγωγών της χώρας.

5.2.8 Διαδικασίες για τις δραστηριότητες διενέργειας ελέγχων και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τους ελέγχους

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές διενεργούν τους επίσημους ελέγχους σύμφωνα με τεκμηριωμένες διαδικασίες. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν πληροφορίες και οδηγίες για τους υπαλλήλους που διενεργούν τους επίσημους ελέγχους.

Το άρθρο 9 του κανονισμού προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές συντάσσουν εκθέσεις για τους επίσημους ελέγχους που έχουν πραγματοποιήσει. Στις εκθέσεις περιγράφεται ο σκοπός των επίσημων ελέγχων, οι μέθοδοι ελέγχου που εφαρμόζονται, τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων και, ανάλογα με την περίπτωση, τα μέτρα που πρέπει να λάβει ο υπεύθυνος της επιχείρησης.

Το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές διαβιβάζουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την έκταση και τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τον εν λόγω κανονισμό εντός έξι μηνών από το τέλος του έτους.

Διαπιστώσεις

Η ΚΑΑ κατάρτισε οδηγό για τις διαδικασίες που δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο του 2012. Ο οδηγός ήταν διαθέσιμος και στα δύο περιφερειακά γραφεία στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη από την ομάδα ελέγχου. Ο οδηγός προβλέπει τυποποιημένες μεθόδους εργασίας (ΤΜΕ) σχετικά με την απόδοση των επιθεωρήσεων τόσο στις επιχειρήσεις διανομής φυτοφαρμάκων όσο και στις καλλιέργειες, καθώς και τυποποιημένους καταλόγους ελέγχου που πρέπει να τηρούνται κατά τις επιθεωρήσεις. Επίσης, προβλέπονται διαδικασίες για τη λήψη μέτρων επιβολής της νομοθεσίας, διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα που επιβάλλονται σε περίπτωση που εντοπιστούν παρατυπίες καθώς και οι διαδικασίες υποβολής των αποτελεσμάτων.

Οι τυποποιημένοι κατάλογοι ελέγχου που ήταν διαθέσιμοι χρησιμοποιούνται και ως εκθέσεις επιθεώρησης. Περιείχαν ένα κεφάλαιο για τυχόν παρατηρήσεις, οπότε σε περίπτωση που εντοπίζονταν ελλείψεις, οι ελεγκτές δύνανται να τις περιγράψουν με περισσότερες λεπτομέρειες. Ένα αντίγραφο υποβάλλεται πάντοτε στον υπεύθυνο των εγκαταστάσεων που επισκέπτονται οι ελεγκτές, ένα δεύτερο αντίγραφο κρατάνε οι ελεγκτές και ένα τρίτο αποστέλλεται πάντοτε στην ΚΑΑ. Οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια των ελέγχων με την ομάδα του ΓΤΚΘ απαριθμήθηκαν στο τμήμα «Παρατηρήσεις» των καταλόγων ελέγχου. Ωστόσο, οι διορθωτικές ενέργειες που πρέπει να γίνουν αναφέρθηκαν μόνο προφορικά και όχι σε γραπτή μορφή. Δεν καθορίστηκαν προθεσμίες για τη λήψη διορθωτικών μέτρων.

Μία από τις περιφέρειες που επισκέφτηκε η ομάδα της αποστολής ανέπτυξε το δικό της ηλεκτρονικό σύστημα για να εισάγονται τα βασικά δεδομένα του ελέγχου, όπως είναι οι

ημερομηνίες του ελέγχου, οι επιχειρήσεις που επισκέφθηκε η ομάδα της αποστολής και το αποτέλεσμα του ελέγχου. Παρόμοια βάση δεδομένων τηρείται σε κεντρικό επίπεδο για όλους τους ελέγχους σε εθνικό επίπεδο. Ατομικοί φάκελοι τηρούνταν και στις δύο περιφέρειες που επισκέφτηκε η αποστολή για την κάθε επιχείρηση διανομής φυτοφαρμάκων και για την κάθε γεωργική εκμετάλλευση. Τα αποτελέσματα των ελέγχων διαβιβάζονταν από τους περιφερειακούς ελεγκτές στην ΚΑΑ σε εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη βάση.

Σε κεντρικό επίπεδο συντάσσονται και περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες του Τμήματος Γεωργίας συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των ελέγχων που πραγματοποιούνται αναφορικά με την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, τον αριθμό των εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τον τύπο της έγκρισης. Παρόλα αυτά, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει υποβληθεί ακόμη καμία έκθεση για την έκταση και τα αποτελέσματα των ελέγχων όσον αφορά την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Συμπεράσματα

Έχουν θεσπισθεί τεκμηριωμένες διαδικασίες για τους επίσημους ελέγχους της εμπορίας και της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και αντίγραφο των εκθέσεων ελέγχου επιδίδεται πάντοτε στις εγκαταστάσεις που επισκέπτονται οι ελεγκτές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 8 και του άρθρου 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004. Ωστόσο, στους καταλόγους ελέγχου δεν προσδιορίζονται ούτε τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν ούτε οι προθεσμίες για την εφαρμογή τους, όταν διαπιστώνονται παρατυπίες, γεγονός που δεν συνάδει με τις απαιτήσεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004.

Στην Επιτροπή δεν έχει υποβληθεί έκθεση εντός έξι μηνών από το τέλος του έτους σχετικά με την έκταση και τα αποτελέσματα των ελέγχων για την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων κατά παράβαση του άρθρου 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.

5.2.9 Συντονισμός και συνεργασία μεταξύ και στο εσωτερικό των αρμόδιων αρχών

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 προβλέπει αποτελεσματικό και αποδοτικό συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

Το άρθρο 4 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 ορίζει ότι, όταν αρμόδιες, στο πλαίσιο μιας αρμόδιας αρχής για την πραγματοποίηση των επίσημων ελέγχων, είναι περισσότερες από μία μονάδες, πρέπει να υπάρχει αποτελεσματικός συντονισμός και συνεργασία μεταξύ των διαφόρων μονάδων.

Διαπιστώσεις

Υπάρχει τακτική επικοινωνία μεταξύ των περιφερειακών υπηρεσιών και της ΚΑΑ που είναι αρμόδιες για τους επίσημους ελέγχους όσον αφορά την εμπορία και τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Επίσης παρουσιάστηκαν έγγραφα στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ του ΤΓ και του ΤΙΥΥΔΥ, ιδίως, σε περίπτωση παράνομης χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή χρήσης παράνομων φυτοφαρμάκων, καθώς και στο πλαίσιο της παρακολούθησης περιπτώσεων μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν στο

πλαίσιο του εθνικού προγράμματος ελέγχου για τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης που διατίθενται στην αγορά. Ακόμη η ομάδα της αποστολής έλαβε στοιχεία σχετικά με την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ του ΤΓ και των αστυνομικών δυνάμεων με σκοπό τον εντοπισμό παράνομων φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειες και μεταξύ του ΤΓ και των τελωνείων στην περίπτωση εισαγωγής φυτοφαρμάκων από τρίτες χώρες. Ωστόσο, οι εκπρόσωποι από το ΤΓ ανέφεραν ότι δεν υπήρχε επικοινωνία, συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τον οργανισμό πληρωμών που διενεργεί ελέγχους πολλαπλής συμμόρφωσης στις καλλιέργειες.

Συμπεράσματα

Υπάρχει τακτική επικοινωνία και συνεργασία εντός του ΤΓ, καθώς και με τις περισσότερες από τις ΑΑ που συμμετέχουν σε επίσημους ελέγχους που εμπίπτουν εντός του πεδίου εφαρμογής του ελέγχου, όπως απαιτείται από το άρθρο 4 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004. Ωστόσο, η έλλειψη επικοινωνίας με τον οργανισμό πληρωμών υπονομεύει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των ελέγχων στις καλλιέργειες.

5.2.10 Μέτρα επιβολής

Νομικές απαιτήσεις

Το άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1197/2009 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης και εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Το άρθρο 54 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 ορίζει ότι η αρμόδια αρχή, εάν διαπιστώσει μη συμμόρφωση, λαμβάνει κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ο υπεύθυνος θα διορθώσει την κατάσταση.

Το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης της νομοθεσίας περί τροφίμων και ζωοτροφών και άλλων διατάξεων της ΕΕ που αφορούν την προστασία της υγείας και των συνθηκών διαβίωσης των ζώων και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Διαπιστώσεις

Η νομοθεσία για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα προβλέπει το νομικό πλαίσιο για τις διοικητικές κυρώσεις και τα πρόστιμα που πρέπει να επιβάλλονται σε περίπτωση που εντοπιστούν παρατυπίες στις επιχειρήσεις διανομής φυτοφαρμάκων και στους παραγωγούς. Ο οδηγός διαδικασιών παρέχει λεπτομερείς οδηγίες προς τους ελεγκτές σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να αναλαμβάνονται, όταν διαπιστώνονται ελλείψεις κατά τη διάρκεια των ελέγχων.

Η ομάδα του ΓΤΚΘ έλαβε γνώση ορισμένων περιπτώσεων παρατυπιών που είχαν εντοπιστεί. Οι ελεγκτές και στις δύο περιφέρειες που επισκέφτηκε η αποστολή ακολούθησαν μια ομοιόμορφη προσέγγιση. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκαν παρατυπίες διενεργήθηκε έλεγχος παρακολούθησης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης αναφέρθηκαν στην ΚΑΑ και υποβλήθηκαν όλα τα σχετικά δικαιολογητικά. Απόφαση σχετικά με τις κυρώσεις που πρέπει να επιβάλλονται λαμβάνεται από το διευθυντή του ΤΓ, βάσει προτάσεων

που υποβάλλουν οι εκπρόσωποι του Κλάδου Ελέγχου Αγροχημικών. Το κατώτατο πρόστιμο είναι 50 ευρώ, ενώ το ανώτατο ποσό προστίμου που μπορεί να επιβληθεί από το Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ) είναι 2 000 ευρώ, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης. Σε περίπτωση που η επιχείρηση στην οποία επιβλήθηκε πρόστιμο δεν καταβάλλει το αντίτιμό του εντός της καθορισμένης προθεσμίας (75 ημέρες), της υπόθεσής επιλαμβάνεται η Δικαιοσύνη. Το μέγιστο ύψος των προστίμων που επιβάλλονται από τα δικαιοδοτικά όργανα φτάνουν τα 20 000 ευρώ και/ή ποινή φυλάκισης δύο ετών.

Συμπεράσματα

Έχουν θεσπιστεί εθνικές νομικές απαιτήσεις για τις διοικητικές κυρώσεις και τα πρόστιμα που πρέπει να επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης, όπως απαιτείται από το άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές σύμφωνα με το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004.

6 ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Έχει δημιουργηθεί ένα σύστημα για την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που τηρεί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ. Διεξάγονται ολοκληρωμένες επιθεωρήσεις τόσο στο επίπεδο των διανομέων φυτοφαρμάκων όσο και των καλλιεργητών όσον αφορά τις κύριες πτυχές που σχετίζονται με την κατάλληλη πώληση, αποθήκευση και χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ωστόσο, ο χαμηλός αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται για τον έλεγχο ποιότητας των φυτοφαρμάκων, το περιορισμένο αναλυτικό πεδίο των αναλύσεων σκευασμάτων και οι περιορισμένες επιθεωρήσεις στις καλλιέργειες θεωρείται ότι δεν επιτρέπουν την ταυτοποίηση των παράνομων ή παραποιημένων φυτοφαρμάκων. Επιπλέον, ο περιορισμένος αριθμός των επιθεωρήσεων στις καλλιέργειες δεν παρέχει τα κατάλληλα εχέγγυα ότι χρησιμοποιούνται μόνο εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σύμφωνα με τους επιτρεπόμενους όρους που καθορίζονται στη σήμανση.

7 ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πραγματοποιήθηκε, στις 12 Μαρτίου 2013, τελική συνεδρίαση με εκπροσώπους της κεντρικής αρμόδιας αρχής και των επαρχιακών αρμόδιων αρχών. Στη συνεδρίαση αυτή η ομάδα του ΓΤΚΘ παρουσίασε τις βασικές διαπιστώσεις και τα προκαταρκτικά συμπεράσματα του ελέγχου. Οι κυπριακές ΑΑ είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν τα προκαταρκτικά σχόλιά τους.

8 ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Οι αρμόδιες αρχές καλούνται να υποβάλουν λεπτομερή στοιχεία για τα μέτρα που έχουν ληφθεί και προγραμματιστεί, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιών για την ολοκλήρωσή τους («σχέδιο δράσης»), με σκοπό την εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώνονται κατωτέρω, εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από τη λήψη της μετάφρασης του σχεδίου. Η αρμόδια αρχή θα πρέπει να μεριμνήσει για τα ακόλουθα:

Αριθ.	Σύσταση
1.	Να ενισχυθεί ο ποιοτικός έλεγχος φυτοφαρμάκων, ώστε να παρέχει τα εγγύα ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που διατίθενται στην αγορά ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.
2.	Να διασφαλιστεί ότι χρησιμοποιούνται μόνο εξουσιοδοτημένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, όπως απαιτείται από το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009. Για τον σκοπό αυτό, η ΑΑ θα πρέπει, για παράδειγμα, με την επιφύλαξη άλλων υφιστάμενων μέτρων ελέγχου, να διευρύνει το πεδίο ανάλυσης των σκευασμάτων και να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να μην παρεισφρέουν στη Δημοκρατία της Κύπρου παράνομα φυτοφάρμακα.
3.	Να ενισχυθούν οι επίσημοι έλεγχοι για τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και ιδίως ο αριθμός των ελέγχων στις καλλιέργειες, έτσι ώστε να παρέχουν τα εγγύα ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα εφαρμόζονται σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην επισήμανσή τους, όπως απαιτείται από το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.
4.	Να διευρυνθεί το πεδίο ανάλυσης του εργαστηρίου υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στο ΤΓ, ώστε να καλύπτεται το πλήρες φάσμα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που έχουν εγκριθεί για χρήση στην Κύπρο καθώς και των σχετικών παράνομων φυτοφαρμάκων, δηλαδή τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που ανακλήθηκαν πρόσφατα ή που χρησιμοποιούνταν ευρέως στο παρελθόν, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων για τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004.
5.	Να εξασφαλιστεί ότι σε περίπτωση παρατυπιών που εντοπίστηκαν οι επιχειρήσεις προβαίνουν στις ενέργειες που περιγράφονται στην έκθεση ελέγχου, όπως απαιτείται από το άρθρο 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004.
6.	Να εξασφαλιστεί ότι οι ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την έκταση και τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων για την εμπορία και τη χρήση διαβιβάζονται στην Επιτροπή εντός της προθεσμίας που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.
7.	Να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός και ουσιαστικός συντονισμός μεταξύ όλων των σχετικών ΑΑ, όπως απαιτείται από το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004, και, ιδίως, με τον οργανισμό πληρωμών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη και να ανταλλάσσονται πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων που διεξάγονται στις καλλιέργειες και από τις δύο ΑΑ.

Η απάντηση της αρμόδιας αρχής στις συστάσεις είναι διαθέσιμη στην εξής διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/food/fvo/rep_details_en.cfm?rep_inspection_ref=2013-6635

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 –ΝΟΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Νομικό κείμενο αναφοράς	Επίσημη Εφημερίδα	Τίτλος
<i>Οριζόντια νομοθεσία</i>		
Κανονισμός 178/2002	ΕΕ L 31 της 01.2.2002, σ. 1-24	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων
Κανονισμός 882/2004	ΕΕ L 165 της 30.4.2004, σ. 1, όπως διορθώθηκε και αναδημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 191 της 28.5.2004, σ. 1	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων
Κανονισμός 852/2004	ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 1, όπως διορθώθηκε και αναδημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 226 της 25.6.04, σ. 3	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2009, για την υγιεινή των τροφίμων
Κανονισμός 16/2011	ΕΕ L 6 της 11.1.11, σ. 7-10	Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 16/2011 της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2011, για τον καθορισμό μέτρων εφαρμογής του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τρόφιμα και ζωοτροφές
<i>Νομοθεσία για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα</i>		
Κανονισμός 1107/2009	ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1-50	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009 σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Νομικό κείμενο αναφοράς	Επίσημη Εφημερίδα	Τίτλος
Οδηγία 2009/128/EK	EE L 309 της 24.11.2009, σ. 71-86	Οδηγία 2009/128/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων
Κανονισμός 540/2011	EE L 153 της 11.6.2011, σ. 0001-0186.	Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 540/2011 της Επιτροπής, της 25ης Μαΐου 2011, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κατάλογο των εγκεκριμένων δραστικών ουσιών
Κανονισμός 547/2011	EE L 155 της 11.6.2011, σ. 0176-0205.	Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 547/2011 της Επιτροπής, της 8ης Ιουνίου 2011, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις επισήμανσης για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα
<i>Νομοθεσία σχετικά με τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων</i>		
Κανονισμός 396/2005	EE L 70 της 16.3.2005, σ. 1-16	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2005, για τα ανώτατα όρια καταλοίπων φυτοφαρμάκων μέσα η επάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης και για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου
Οδηγία 2002/63/EK	EE L 187 της 16.7.2002, σ. 30-43	Οδηγία 2002/63/EK της Επιτροπής, της 11ης Ιουλίου 2002, για την καθιέρωση κοινοτικών μεθόδων δειγματοληψίας για τον επίσημο έλεγχο των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω σε προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης και την κατάργηση της οδηγίας 79/700/ΕΟΚ

Νομικό κείμενο αναφοράς	Επίσημη Εφημερίδα	Τίτλος
Κανονισμός 1274/2011	ΕΕ L 325 της 08.12.2011, σ. 0024-0043.	Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1274/2011 της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2011, για ένα συντονισμένο πολυετές πρόγραμμα ελέγχου της Ένωσης για τα έτη 2012, 2013 και 2014 ώστε να εξασφαλιστεί συμμόρφωση με τα ανώτατα όρια υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων και να εκτιμηθεί η έκθεση του καταναλωτή στα υπολείμματα φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω στα τρόφιμα φυτικής και ζωικής προέλευσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

Αριθμός αναφοράς	Πλήρης τίτλος	Στοιχεία έκδοσης
SANCO/12495/2011	Μέθοδος επικύρωσης και διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου για την ανάλυση υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές	http://ec.europa.eu/food/plant/plant_protection_products/guidance_documents/docs/qualcontrol_en.pdf
	Οδηγός του FAO για την αποθήκευση φυτοφαρμάκων και τον έλεγχο των αποθεμάτων	http://www.fao.org/docrep/V8966E/V8966E00.htm

ⁱΣύμφωνα με τα σχόλια της αρμόδιας αρχής επί του σχεδίου έκθεσης, η επικύρωση των μεθόδων με σκοπό την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της διαπίστευσης έχει προγραμματιστεί.